

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ
РАДИ УКРАЇНИ

Влада – Радам!

Голос України

Цього тижня

У Верховній Раді відбувся день уряду. Засідання парламенту було присвячено розглядові стану справ в інформаційному просторі України.

Відбулося виїзне засідання в Чорнобилі Комітету з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків чорнобильської катастрофи.

Проведено засідання ради регіонів, у якому взяли участь Голова Верховної Ради Олександр Ткаченко і Президент України Леонід Кучма.

№ 27 (2029) ♦ Субота, 13 лютого 1999 року ♦ Ціна договірна

«Вмочай
перо
у правду»

С і м'я

7-10

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Сльози

Святого Валентина

Життя сповнене збігів. Ось, наприклад, завтра — День святого Валентина, свято закоханих. А післязавтра — спли-

ває 10 років відтоді, як молоді гарні хлопці, котрі виконували свій «інтернаціональний обов'язок» в Афганістані, отримали можливість повернутися додому, до своїх матерів і наречених. А може, це не зовсім випадковість? Адже, як то кажуть, «тільки любов нас порятує»...

Коли так званий обмежений контингент тодішніх радянських військ поетапно залишав Республіку Афганістан, багато воїнів виявляли бажання на кілька місяців відкласти жаданий «дембель». Щоб не присилали навзаємін їм молодих та необстріляних новобранців, які через недосвідченість мали набагато більше «шансів» загинути.

(Закінчення на 12-й стор.).

Від злагоди гілок влади — до злагоди в суспільстві

— Соціально-економічна ситуація надто складна і потребує взаємодії не тільки всіх гілок влади, а й органів державної влади та місцевого самоврядування, — підкреслив Президент України Леонід Кучма 11 лютого на засіданні ради регіонів. Він закликав припинити виснажливу боротьбу за першість у державі. На його думку, відповідь на це дає Конституція України.

З цим висновком повністю погодився у своєму виступі Голова Верховної Ради Олександр Ткаченко, який вважає, що люди чекають насамперед злагоди у діях і гілок влади, і органів місцевого самоврядування, і в особистих стосунках керівників різних рівнів для того, щоб подолати затяжну економічну кризу.

(Закінчення на 2-й стор.).

У номер

Плюралізмом НАТО не залякати

Цього тижня в Україні перебувала делегація Політкомітету НАТО, у складі якої були представники від кожної країни-члена альянсу і від трьох держав Східної Європи, які стануть повноправними «натовцями» вже у квітні — на вашингтонській зустрічі у верхах. Власне, підготовка до цього історичного саміту й була метою приїзду до нашої країни гостей.

Відбулася низка зустрічей з офіційними особами України, зацікавленими у співробітництві з Північноатлантичним блоком. Але, мабуть, найцікавішою й найгострішою стала дискусія у стінах Верховної Ради України.

(Закінчення на 4-й стор.).

Дорога в них така

18 лютого стартує 4-та Українська антарктична експедиція. За час її роботи на станції «Академік Вернадський» планується розпочати оновлення апаратного комплексу станції: створення комп'ютерної мережі, заміну частини обладнання.

Стихія

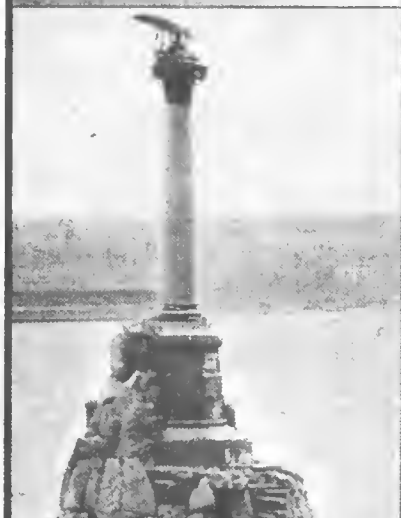
Біла, та не пухнаста

З 10 лютого над Закарпаттям ідуть сніги. У низинних районах покрив сягає 50, а в горах — 200 см. Припинено рух транспорту на Ужоському, Латірському, Яблунецькому та Торунському перевалах. Обмежено його на дорогах Воловецького та Міжгірського районів. Щоб забезпечити рух на залізниці, працюють снігоочисні поїзди. У роботах залучено близько 700 військових.

Активізувалися снігові лавини. У селі Колошіві Міжгірського району засипано будинок, у якому залишилася його господарка. Для звільнення його з-під завалу залучено 200 місцевих жителів. Під тягарем снігу осіли дві хати в селі Нижні Ремети Берегівського району.

У Виноградіві підтоплено 5 вулиць. Під водою опинилася автодорога Іршава—Мукачеве в селі Кам'янському. Налипання мокрого снігу призвело до знеструмлення понад 130 населених пунктів.

Севастополь — українське місто

П о л і т и к а

3,6

Клин — у договір

Д о ш к а п о ш а н и

4

1529 року у Великому князівстві Литовському прийнято звід законів, писаних давньоукраїнською мовою

215 років від дня народження поета Миколи Гнєдича

125 років від дня народження хіміка Лева Писаржевського

1892 року народилася співачка Марія Литвиненко-Вольгемут

1921 року народився поет Володимир Вільний

13.02

Замість Юрія Дубініна послом РФ в Україні, можливо, стане Іван Дбоїмов

У номер

УКРАЇНА ЦЕНТРАЛЬНА ВИБОРЧА КОМІСІЯ ПОСТАНОВА

м. Київ

10 лютого 1999 року № 9

Про вилучення кандидата у народні депутати України Кириченка П. М. із зареєстрованого списку кандидатів у народні депутати України в багатомандатному загальнодержавному виборчому окрузі від політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Громада»

Відповідно до частини першої статті 26 Закону України «Про вибори народних депутатів України» Центральна виборча комісія постановляє:

Вилучити кандидата у народні депутати України Кириченка Петра Миколайовича із зареєстрованого списку кандидатів у народні депутати України в багатомандатному загальнодержавному виборчому окрузі від політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Громада» на підставі поданої ним письмової заяви.

Голова Центральної виборчої комісії
М. РЯБЕЦЬ.

УКРАЇНА ЦЕНТРАЛЬНА ВИБОРЧА КОМІСІЯ ПОСТАНОВА

м. Київ

10 лютого 1999 року № 10

Про визнання обраним та реєстрацію Гадяцького Леоніда Миколайовича народним депутатом України у багатомандатному загальнодержавному виборчому окрузі

Верховна Рада України 2 лютого 1999 року у зв'язку зі смертю припинила достроково повноваження народного депутата України Мкртчяна Юрія Степановича, обраного в багатомандатному загальнодержавному виборчому окрузі від політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Громада».

Відповідно до частини першої статті 49 та статті 44 Закону України «Про вибори народних депутатів України», пункту 18 статті 14 Закону України «Про Центральну виборчу комісію» та за результатами виборів народних депутатів України в багатомандатному загальнодержавному виборчому окрузі, які відбулися 29 березня 1998 року, Центральна виборча комісія постановляє:

1. Визнати обраним та зареєструвати Гадяцького Леоніда Миколайовича, 1961 року народження, директора товариства з обмеженою відповідальністю «Приват-промсервіс», члена політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Громада», проживає в м. Дніпропетровську, народним депутатом України у багатомандатному загальнодержавному виборчому окрузі від політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Громада», якого включено до списку цієї політичної партії під № 25.

2. Опублікувати цю постанову в газеті «Голос України» та оприлюднити в засобах масової інформації Дніпропетровської області.

Голова Центральної виборчої комісії
М. РЯБЕЦЬ.

Фотофакт Київ

Воїни-інтернаціоналісти Луговий Сергій, Кришталь Ігор, Степанадзе Михайло біля пам'ятника нашим співвітчизникам, які загинули в Афганістані.

Фото
Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Від злагоди гілок влади — до злагоди у суспільстві

(Початок на 1-й стор.).

На думку Олександра Ткаченка, нинішній рік, можливо, — найскладніший у новітній історії Української держави. А тому треба зробити все, щоб провести демократичним шляхом вибори Президента. Водночас Голова Верховної Ради переконаний: необхідна програма економічного розвитку держави, яка не залежала б від зміни складу народних депутатів, ані від зміни глави держави чи уряду.

Олександр Ткаченко наголосив: вищий законодавчий орган робить усе, щоб узгодити діяльність гілок влади. Він, зокрема, зупинився на тому, що зроблено Верховною Радою для досягнення спільної мети. Однак Голова парламенту переконаний, що на місцях це теж повинні розуміти і діяти злагоджено. Бо зусиль лише керівників держави замало. Потрібна підтримка в регіонах.

Голова Верховної Ради у своєму виступі навів конкретні приклади — і позитивні, і негативні — взаємодії гілок влади та обласних держадміністрацій. Зокрема, він високо оцінив співпрацю керівників Волинської області. Водночас Олександр Ткаченко звернув увагу на те, що ініціатори проведення референдуму про зняття депутатської недоторканності образили цим народ, оскільки він обрав нинішній склад Верховної Ради. Натомість ця ініціатива завадила, на думку Голови ВР, хорошій справі — пролонгувати на 5 років право глави держави видавати укази з економічних питань, не врегульованих законодавством.

Розмова на раді регіонів

була спрямована насамперед на розв'язання проблеми взаємодії центральних і місцевих органів влади та органів місцевого самоврядування щодо стабілізації соціально-економічної та суспільно-політичної ситуації в Україні. Бо, як підкреслив Леонід Кучма у заключному слові, «час довіри до нас закінчився».

Що це справді так, підтвердив своїм виступом міністр фінансів України Ігор Мітюков: заборгованість з виплат пенсій та грошової допомоги станом на 1 лютого становила понад 2,2 мільярда гривень. В окремих областях збільшилася тривалість заборгованості від 4 до 6 місяців.

Міністр фінансів у своєму виступі звернув увагу також на виконання показників державного, місцевого та зведеного бюджетів. Він розповів про заходи міністерства з погашення заборгованості із зарплати та пенсій. Адже указ Президента вимагає віддати ці борги до кінця першого півріччя поточного року.

Учасники ради регіонів у своїх виступах внесли ряд конкретних пропозицій із розв'язання соціально-економічних проблем та вдосконалення взаємодії державної влади та місцевого самоврядування. Зокрема, президент Асоціації міст України Володимир Олійник вважає за потрібне створити конгрес місцевого самоврядування, який діє у багатьох країнах світу. На його думку, це дасть змогу чіткіше і послідовніше реалізовувати стратегію розвитку держави.

Чимало слухних думок пролунало і у виступах міського голови Донецька Володимира Рибка, президента Асоціації сільських і селищних рад Віктора Слиша, го-

лови Харківської обласної ради, президента Асоціації місцевих і регіональних влад України Володимира Тягла, інших учасників засідання ради регіонів.

Було прийнято рішення про введення до складу ради регіонів голів обласних рад, президента Асоціації міст України Володимира Олійника та президента Асоціації сільських і селищних рад Віктора Слиша.

Співголовою ради регіонів став Голова Верховної Ради Олександр Ткаченко.

Ці рішення, на думку Леоніда Кучми, сприятимуть співпраці усіх гілок влади та органів місцевого самоврядування. Президент України вважає також, що рішення ради регіонів повинні бути повсякчас у полі зору органів влади, а рада таким чином стає прообразом верхньої палати парламенту. Глава держави висловив побажання «плуга перти спільно, щоб борозна була глибокою і не кривою».

Володимир КОРОЛЮК.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Угоду потрібно ратифікувати Із заяви фракції Партії зелених України

14 лютого 1999 року закінчується строк ратифікації Україною «Угоди про грант Всесвітнього екологічного траст-фонду» (проект вилучення речовин, що руйнують озоновий шар).

У разі, якщо до 14 лютого угоду не буде ратифіковано, Україна не лише втратить допомогу від Міжнародного банку реконструкції та розвитку в розмірі \$22 млн. для переобладнання підприємств з виробництва техніки, що використовує озоноруйнівні речовини, а й станеться ціла низка інших необоротних явищ. Припинять роботу сотні підприємств, що використовують ОРР; втратять робочі місця майже 20 тисяч осіб; український ринок холодильників та аерозолей монополізують іноземні виробники і т. д.

Фракція Партії зелених України звертається до всіх здорових сил у Верховній Раді та поза нею з проханням посприяти розв'язанню цього безумовно важливого питання та ратифікувати угоду з Міжнародним банком реконструкції та розвитку.

Пігулка — як патрон у бою...

Ці люди, згуртувавшись, назвали себе просто — «Афганцями Чорнобиля». Війн на їхню долю випало щонайменше дві. А після того ще й найгірша криза, в якій треба не лише вижити, а й допомогти тим, хто жити хоче, та не може... Мої співбесідники — голова правління Всеукраїнської асоціації «Афганці Чорнобиля» офіцер запасу Олександр Тимченко та його заступник полковник запасу Олександр Рябека. Перший з грудня 1979-го — в Афганістані, а з серпня 1986-го — в Чорнобилі. Другий як сапер тисячу разів розминув зі смертю, виконував спецзавдання в гарячій точці, з травня 1986-го — ліквідатор на ЧАЕС.

Олександр Тимченко: «Спочатку наші «афганці», які працювали після аварії на ЧАЕС та будували Славутич, об'єдналися в клуб «Шурави». Але час показав, що цього мало для відстоювання наших прав; а тим паче для захисту сімей тих наших братів, котрим не судилося жити. Тому у грудні 1989-го в Чорнобилі провели установчу конференцію Славутичської асоціації «Афганці Чорнобиля», в яку об'єдналися ветерани війни в Афганістані, учасники бойових дій в інших локальних конфліктах, котрі пройшли через Чорнобиль. А вже у серпні 1996-го створили Всеукраїнську асоціацію».

— Невже вам мало було одного лиха в Югославії, Анголі, В'єтнамі чи Афганістані, що рвалися ще й у Чорнобилі?

Олександр Рябека: «Рвалися — не рвалися, але за спину інших ховатися не звикли. І нас чимало. До асоціації увійшли «афганці-чорнобильці» з Києва, Славутича, Криму та ще 19 областей України».

З відомих людей до асоціації увійшли колишній «чор-

нобильський» міністр Георгій Готовиць (на жаль, покійний), співак Олександр Розенбаум, кобзар-лірник Василь Нечепя, президент Української авіакомпанії Андрій Кукін, директор агентства «Чорнобильінтерінформ» Павло Покутний.

— Оди справа — просто «афганці», інша — невиліковно вражені чорнобильським атомом. Або їхні вдови і діти. Чим можете їм допомогти?

Олександр Тимченко: «Усім, чим можемо. Допомогаємо своїм підприємствам заробляти гроші, не цураємося й просити в інших. На благодійні акції та допомогу витрачено понад 200 тисяч доларів США. Опікуємося сім'ями загиблих у Чорнобилі членів екіпажу вертольота капітана В. Воробйова, старших лейтенантів Л. Христича та О. Юнгінда, прапорщика М. Ганжука. Лише торік багатьом допомогли з лікуванням, житлом, у тім числі встерану Великої Вітчизняної П. Резніку з Запоріжжя, інвалідові війни в Афганістані І групи В. Українцю з Чернівців,

сім'ї сина поета Василя Стуса у Києві, передали лікарням три тисячі упаковок препарату «Аденол Форте».

— Моральні принципи та патріотичний дух асоціації не здаються декому нині старомодними?

Олександр Рябека: Асоціація заснувала благодійний фонд — Агенцію гуманітарних та культурних зв'язків «Сівері» на чолі з відомим в Україні кобзарем-лірником, полковником Чигиринського козацького полку Василем Нечепю. Членами фонду є володар єдиної в Україні «Золотої ліри» — спеціального призу всесвітньої конференції акордеоністів, лауреат міжнародних конкурсів Ігор Завадський, поет і композитор Олександр Балева, лауреат всесоюзних конкурсів солдатської пісні вокально-інструментальна група «Пам'ять» з Кузнецовська на Рівненщині, низка відомих художників, скульпторів. Лише одна група «Пам'ять» дала близько 400 благодійних концертів.

За сприяння асоціації і фонду в Запоріжжі проведено Всеукраїнський фестиваль козацьких бойових мистецтв, опікуємося славутицьким дитячим футбольним клубом «Каскад», де тріснуть майже 200 хлоп'ят».

— Коли у якогось іншого громадського об'єднання одна «професійна» дата, то у вас кілька: афганські, чорнобильські...

Олександр Тимченко: «Ці «мітки» у наших біографіях особливі, тому й готуємося до кожної. Зараз проводимо всеукраїнську акцію «Україна пам'ятає» — до річниці виведення військ з Афганістану. У багатьох містах України відбуються благодійні концерти «Маю честь». Реалізуємо в кінці лютого мистецький проєкт «Художники — ветеранам війни». За підтримки Комітету ветеранів війни та воєнних конфліктів в інших державах при КМ приймаємо делегацію російських побратимів. Заплановано проведення й інших заходів».

Записав
Анатолій БЕНЬ.

Фракція Комуністичної партії України у Верховній Раді України висловлює глибоке співчуття народному депутату України Лісогорському Олексію Івановичу з приводу смерті його батька — Івана Павловича.

Колектив відділу з питань звернень громадян Секретаріату Верховної Ради України висловлює глибоке співчуття заступникові завідувача відділу Кочерзі О. Б. у зв'язку з тяжкою втратою — смертю матері — Ганни Костівни.

Анатолій КІНАХ: «Ми пропонуємо заходи, спрямовані на консолідацію суспільства»

16 лютого відбувається надзвичайний 7-й з'їзд Українського союзу промисловців і підприємців. Чим обумовлено його позачерговий характер? З цього й розпочалася наша розмова з головою Комітету Верховної Ради з питань промислової політики, президентом УСПП Анатолієм КІНАХОМ.

— Передусім загостренням соціально-економічної кризи, — сказав Анатолій Кирилович. — Загострення невизначеності в економіці не дає українському товаровиробникові піднятися, стати конкурентоспроможним. Необхідність ефективних заходів для виходу з кризи виконавча влада усвідомила, проте діє здебільшого в напрямі посилення фінансово-силового тиску на економіку.

І в цьому ми переконуємося, на жаль, майже щодня. Так, указ Президента України від 18 грудня минулого року про оподаткування прибутку підприємств запропонував включати до валових витрат суми заробітної плати лише в разі їх фактичної виплати працівникам підприємств, а також запровадити норму ненарахування амортизації на основні фонди, якщо їх протягом 12 місяців не експлуатують. Цілком очевидно, що ці заходи призвели б до ще більшого «вимивання» обігових коштів підприємств, до ще більшої заборгованості у зарплаті. Ще один президентський указ від 21 грудня минулого року щодо ПДВ передбачає: у разі продажу товарів і послуг за цінами, що менші за ціни їх придбання, вважати базою оподаткування ціни їх придбання. Це пряме обмеження прав суб'єктів господарювання самостійно вести господарську діяльність. Верховна Рада в останній день перед набранням указами чинності відхилила ці законопроекти.

Постанова уряду від 18 грудня минулого року «Про затвердження порядку застосування непрямих методів визначення обсягів операцій, що їх обладають податком на додану вартість» перетворює фінансово-силовий тиск на

державну систему. УСПП, Спілка правників України запропонували урядові привести у відповідність із законодавством вказану постанову, що є зразком грубого ігнорування не тільки Конституції України, елементарних економічних законів, а й основи прав людини — презумпції невинності. Реакції з боку уряду не надійшло, тому УСПП надіслав відповідні матеріали щодо визнання цієї постанови недійсною до Вищого арбітражного суду.

На жаль, останнім часом поширилися явища під назвою «приватизація менеджменту». Йдеться про рішення уряду без оголошення конкурсів, жорстких зобов'язань передати в управління комерційним структурам державні пакети акцій стратегічно важливих підприємств металургійного комплексу, енергетики, хімії. УСПП вважає це неприпустимим, таким, що завдає величезної шкоди економічній безпеці держави.

Мабуть, цими прикладами я переконав вас у тому, що таке фінансово-силовий тиск на економіку і до чого він може призвести. Промисловці та підприємці мають намір протистояти цьому, для чого й збираються на надзвичайний з'їзд.

Нарешті, ми ще раз хочемо заявити, що економіка, сучасний ринок не повинні стати полем для різноманітних політичних групових та амбіційних ігор.

— Споживацькі тенденції переважають у діях нашого уряду. З кожним роком збільшується тягар боргів перед міжнародними фінансовими організаціями, а тим часом інвестиційний клімат в Україні погіршується. Воно-то добре позичати, коли знаєш, що віддаватимуть борги інші. Але чи довго може так тривати?

— Співпраця, економічна інтеграція — одна з основ функціонування економіки. І наша не є винятком. Нам необхідна співпраця з такими організаціями, як МВФ, Світовий банк, ЄБРР та іншими. Важливо, щоб параметри співпраці були адекватні національним пріоритетам, спиралися на ефективні соціальні економічні реформи. Треба розуміти, що співпраця з тим самим МВФ має в Україні більше знаковий характер. Вона дає змогу своєрідного перепочинку для створення сприятливого інвести-

ційного клімату, успішної підприємницької діяльності. За нас наші проблеми ніхто не розв'яже. Якщо ми й далі братимемо кредити для того, щоб віддавати попередні, будувати піраміди ОВДП і не думати про ефективність економіки, боргова яма перетвориться на провалля.

Вдумаймося в абсурдність того, що відбувається, оцінімо глибину ізоляції матеріальної економіки та фінансової системи в країні. Влітку 1998 року Міністерство фінансів за інфляції менш як один відсоток на місяць розмішувало короткотермінові, тримісячні ОВДП з доходністю 60—70 відсотків річних! При цьому значну частину коштів початкової емісії НБУ спрямовували на придбання ОВДП для фінансування дефіциту бюджету, що ще більше знизило можливості кредитування.

І все-таки ще раз хочу наголосити: потрібно розширювати співпрацю. Тільки не шляхом поглиблення боргових ям, а шляхом структурних реформ і підвищення конкурентоспроможності та ефективності національної економіки. Не випадково Верховна Рада планує розглянути меморандум МВФ — уряд. Буде докладно проаналізовано досвід співпраці, внесено певні корективи.

— Реструктуризація базових галузей також далеко не найкраща. По суті, ми стоїмо на місті. Чи є світло в кінці тунелю?

— Справді, для проведення ефективної реструктуризації необхідні комплексні довгострокові заходи, пов'язані з податковою, грошово-кредитною політикою. Нині ми спостерігаємо некеровану, безсистемну зміну пропорцій, що, на жаль, не відповідає нашим можливостям та інтересам. Значно зростає частка матеріалоемної та енергоємної продукції — з 33,4 відсотка в 1990 році до 59,6 відсотка в 1998 році. Водночас знижується частка машинобудівної, легкої і харчової промисловості — від двох до шести разів. Усе це серйозно порушує основні параметри економічної та енергетичної безпеки України.

— Чи не могли б ви викласти антикризові заходи, що їх пропонувано затвердити на з'їзді?

— По-перше, це зниження фінансово-силового тиску в податковій політиці. Завдання першочергової важливості сьогодні — припинити практику безсистемної, хаотичної зміни податкового законодавства. Відомо, що тільки за

Конструктивний, цивілізований, рівноправний і зацікавлений діалог влади з промисловцями та підприємцями

1997—1998 роки внесено близько 200 змін і доповнень до закону про ПДВ. І результат цілком протилежний: збільшення суми платежів протягом минулого року збільшилася з 2,3 мільярда гривень до 11 мільярдів.

По-друге, це розв'язання проблеми платіжної кризи. На початок 1999 року кредиторська заборгованість між підприємствами становила 102 мільярди гривень, дебіторська — 135 мільярдів. УСПП розробив пакет заходів з подолання платіжної кризи і надіслав їх урядові.

По-третє, подолання численних бар'єрів дозвільної системи. Ми наполягаємо на тому, що в Україні треба істотно спростити систему ліцензування, оформлення експортно-імпорتنних операцій, отримання різних сертифікатів тощо. Назріли істотні зміни у валютно-курсовій політиці. Валютний ринок має бути лібералізовано з урахуванням інтересів експортерів. Підприємці, які працюють у цій сфері, мають отримати доступ до валюти.

Нарешті, це заходи, спрямовані на ефективність приватизації. На наш погляд, цей процес має бути цілком прозорим, а кошти, отримані від грошової приватизації, слід спрямовувати не на споживання, а в структурні реформи, інвестиційні програми, на підтримку малого та середнього бізнесу. Реальність поки що інша. Відомо, що 90 відсотків коштів від приватизації з огляду на держбюджет нинішнього року плановано спрямовувати на покриття дефіциту бюджету. А йдеться ж бо про приватизацію стратегічно важливих об'єктів, що становлять основу економічного потенціалу держави.

Зазначу, що головною спрямованістю запропонованих заходів є конструктивний, цивілізований, рівноправний і зацікавлений діалог влади з промисловцями та підприємцями. Треба домогтися, щоб під час вироблення державних рішень було використано інтелектуальний потенціал, професіоналізм і прагматизм реальних учасників економічного процесу.

Ми пропонуємо заходи, спрямовані на консолідацію суспільства, необоротність ринкових реформ, конструктивну взаємодію усіх гілок влади.

Розмову вели Людмила ЖУК, Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ.

Севастополь — українське місто,

бо передавався нам у складі Кримської області

Найбільші російські «патріоти» вже не заявляють, що Крим незаконно передано Україні в 1954 році. Але продовжують галасувати про «російський статус Севастополя». Цими днями мер Москви добалакався до того, що в «Україні Росія боїться, як вогню... бо вкрали в нас територію!»

На жаль, подібні заяви підіграються московською пресою, де дипломовані юристи намагаються довести, що місто взагалі не могло передаватися Україні, оскільки «постанова Президії Верховної Ради СРСР не стосувалася Севастополя і його статусу, бо місто з 1948 року до складу Кримської області не входило, було суб'єктом Російської Федерації і підпорядковувалося напряму Москві» (Російська газета. — 1996. — 24 жовтня).

Це написав начальник кафедри Військової академії Генштабу РФ генерал-лейтенант Олег Золотарьов.

Якщо справді Севастополь з 1948 року став суб'єктом Російської Федерації, то слова генерала Золотарьова має підтвердити Конституція РРФСР. Але в її тексті того часу не тільки Севастополь, але й будь-яке інше місто, в тому числі Москва та Ленінград, не згадується як суб'єкт державного устрою. Стаття 14-а, зок-

рема, гласить: «Російська Радянська Федеративна Соціалістична Республіка складається з країв...; областей...» — і в переліку тих областей вказується Кримська. «(Конституція (Основной Закон) РРФСР. — М.: Держ. вид-во юридичної літератури, 1952. — С. 7).

Отже, Основний Закон РРФСР від 1937 року (з деякими змінами й доповненнями від 13.3.1948 року і 27.5.1949 року) не передбачав адміністративно-господарського центру як суб'єкта державного устрою, а лише таку адміністративно-територіальну одиницю, як край, область, автономна республіка, автономна область. А тому Закон про доповнення до статті 14-ї Конституції РРФСР, ухвалений 27.05.1949 року, передбачав надання такого статусу, приміром, новоствореній Амурській області, яка виділялася з Хабаровського краю (Засідання Верховного Совету РРФСР 2-го созыва. Третя сесія (24—27 мая 1949 г.). — М.: Вид-во «Известия депутатов трудящихся СССР», 1949. — С. 240).

Через це в довіднику адміністративно-територіального поділу РРФСР Амурська область, як і всі суб'єкти РРФСР, представлена зі своєю територією, а Севастополь по-

ряд з іншими містами республіканського підпорядкування — Сочі, Горький, Ленінград, Москва та ін. — територіально не виділений (РРФСР. Адміністративно-територіальное деление на 1 октября 1950 года. — М.: Вид-во «Известия Советов депутатов трудящихся СССР», 1950. — С. IV-VI, 172).

На той час, як бачимо, жодне місто Росії не було суб'єктом її державного устрою, а тому Севастополь залишався складовою частиною Кримської області, хоч і виділявся серед інших міст півострова як адміністративно-господарський центр республіканського підпорядкування.

Навіщо ж говорити, що з 1948 року Севастополь перестав бути складовою частиною Кримської області? Сьогодні цього дуже хотілося б когось у наших сусідів, але документи свідчать про зовсім інше. Після відвідин Сталіним Севастополя 8.10.1948 року ухвалюється рішення російської влади про виокремлення міста в республіканське підпорядкування. Указ Президії Верховної Ради РРФСР від 29.10.1948 року такий: «Виділити місто Севастополь в самостійний адміністративно-господарський центр з своїм особливим бюджетом і віднести його до категорії міст республіканського підпорядкування» (Державний

архів Севастополя — ДАС: Ф. Р-79. — Опис 2. — Справа 103. — Аркуш 229).

Неважко переконатися: мова тут не про виділення Севастополя в суб'єкт державного устрою РРФСР, оскільки не йдеться про його наступне законодавче закріплення указу, що вимагається в подібних випадках. Скажімо, коли 28.07.1948 року вже згадувана Амурська область виділяється зі складу Хабаровського краю в самостійну область, то постановою з цього приводу вимагає затвердження навіть Верховною Радою СРСР (Сборник Законов РСФСР и Указов Президиума Верховного Совета РСФСР. 1946-1954 г. г. — М.: Вид-во «Известия Советов депутатов трудящихся СССР», 1955. — С. 98).

А тому, виділяючи Амурську область у суб'єкт РРФСР, тобто в самостійну адміністративно-територіальну одиницю, її Верховна Рада 27 травня 1949 року статтю 14-ту Конституції РРФСР після слова «областей» доповнює словом «Амурської» (там же. — С. 25). Таким самим законодавчим шляхом відбувається утворення і ліквідація в складі РРФСР у ті ж роки Казанської, Чистопольської і Бугульминської областей Татарської АРСР, Уфимської і Стерлітамацької

Башкирської АРСР (там же. — С. 100-102).

Що ж до Севастополя, то виділення його в самостійний адміністративно-господарський центр, природно, не потягнуло за собою внесення змін у Конституцію РРФСР, оскільки він і після 29 жовтня 1948 року залишився в складі Кримської області як суб'єкта РРФСР.

(Закінчення на 6-й стор.).

Плюралізмом НАТО не залякаєш

Візит тижня

(Початок на 1-й стор.)

Голова Комітету Верховної Ради з питань національної безпеки та оборони Георгій Крючков оголосив гостям, що «тут зібрався весь спектр політичних сил», тобто у них є можливість вислухати найрізноманітніші точки зору щодо співробітництва України з НАТО. Водночас він підкреслював, і неодноразово, що єдиної думки з цього питання в українському парламенті немає.

Отож, дата й порядок проведення засідання Верховної Ради, присвяченого відносинам України й НАТО, будуть визначені на

погоджувальній раді фракцій і керівництва парламенту. Можливо, навіть наступного тижня. А необхідність проведення такого засідання викликана тим, що парламент «має сказати своє слово». Оскільки, як зазначив Георгій Крючков, визначення основ зовнішньої політики України стосується виключно компетенції парламенту.

Немає сумніву, що на рішення винести питання про взаємовідносини Україна—НАТО на обговорення парламенту вплинули також останні події в Косові. Зокрема, те, що альянс відвоює право на діяльність за своїми межами без мандата Ради Безпеки ООН. До того ж, на обговорення Верховної Ради не виносилася низка «дуже прин-

ципових документів», зокрема, угода про приєднання України до програми НАТО «Партнерство заради миру», Хартія про особливе партнерство з НАТО і затверджена Президентом України програма співробітництва з альянсом до 2001 року. Звичайно, питання про обов'язкове винесення цих документів на обговорення Верховної Ради з юридичної точки зору є спірним. Однак, як вважає більшість депутатів, «Верховна Рада зобов'язана була якось знати про це й висловити свою позицію».

Планують, що на засіданні українського парламенту, яке так зацікавило Брюссель, спочатку буде заслухано доповіді міністрів закордонних справ, оборони, секретаря Ради націо-

нальної безпеки й оборони, а також керівників комітетів з питань нацбезпеки та оборони, у закордонних справах та зв'язках з СНД. Зв'язки міжпарламентської групи ВР з Північноатлантичною асамблеєю буде перервано до остаточного розв'язання Верховною Радою питання співробітництва України з НАТО. Нагадаю, намічена на 21 січня поїздка депутатів до Брюсселя не відбулася саме з цієї причини.

У свою чергу, перший заступник голови Комітету Верховної Ради у закордонних справах та зв'язках з СНД Іван Засєць висловив думку, що заслуховувати це питання в парламенті «немає великої потреби», оскільки внаслідок його обговорення не

буде ухвалено жодних рішень: «Альтернативи співробітництву з НАТО та іншими трансатлантичними структурами немає».

По закінченні зустрічі кореспондент «ГУ» поцікавився в голови делегації НАТО Дональда Макконала про його враження від зустрічі з депутатами й різними висловлювань на адресу Брюсселя. На що той відповів: «Перемовини у оцінку, як доволі позитивні. Бесіду у Верховній Раді вважаю надзвичайно корисною, відкритою і дружньою. Нас здивували такі різні точки зору на співробітництво України з НАТО, але це і є той здоровий, тверезий погляд, який доводить, що в парламенті є демократія...».

Яна СТАДІЛЬНА.

Полтавщині обіцяно нафтогазовий достаток

Прогноз тижня

Здавалося б, відкля він візьметься, коли видобуток нафти не перевищує 1,3% від розвіданих у регіоні запасів вуглеводневої сировини? І все-таки практичне підтвердження найсміливіших прогнозів навіч можна було спостерігати 11 лютого у Гадяцькому районі.

Тут, на Куличихинському газоконденсатному родовищі введено в дію новітній вібросейсморозвідувальний комплекс, який дозволяє достеменно визначитися, яким чином найкраще вести розробку.

Загалом надра області містять 563,3 млн. тонн умовного палива. Це позначені поточні запаси, які підготовлено до видобування. А нерозвідані ресурси, за оцінками фахівців, перевищують 700 млн. тонн, що становить третину всіх нерозвіданих запасів вуглеводнів Східного — Дніпровсько-Донецького нафтогазодобувного басейну.

Про нинішню конкурентоспроможність пошуків змогли говорити лише після того, як зусиллями Держкомгео-

логії за сприяння уряду було придбано новітнє американське обладнання. Крім нього у сейсморозвідці задіяно чимало допоміжної техніки вітчизняного виробництва. А найголовніше — фахівці ДГП «Укргеофізики», які підготували протягом останніх десятиліть саме на Полтавщині 117 об'єктів, на яких відкрито 44 родовища нафти і газу.

Новий комплекс передбачають використовувати на розвідувальних площах і родовищах Держкомгеології, НАК «Нафтогаз України», інших державних і недержавних підприємств, які мають ліцензії, а також на контрактних роботах за кордоном. Економічний ефект від уже проведених масштабних

досліджень «Укргеофізики» відчутний. На Чутівському газоконденсатному родовищі вдалося уникнути буріння двох «порожніх» свердловин і заощадити понад 20 млн. гривень. На Яблунівському така економія становила близько 12 млн. гривень. А на Валюхівському родовищі істотно уточнено модель «пастки», збільшено площу і визначено напрям буріння експлуатаційних свердловин.

Людмила МЕНЖУЛІНА.

Нацбанк наш «самых строгих правил»...

Оцінка тижня

Нелегким видався минулий рік для нашої держави загалом, для банківської системи зокрема. І початок нинішнього легким не назвеш. Нарешті сталося те, чого чекали і боялися, — визначено межі нового валютного коридору 3,4 — 4,6 грн. за дол.

Свій погляд з цього приводу висловив керуючий Київським головним відділенням Промісвестбанку Олексій МАНЗЯ.

— Фінансова криза, що розпочалася з Південно-Східної Азії, у другому півріччі не минула й Україну.

Національний банк вчасно й ефективно зумів ужити заходів, що дало змогу вже 6 жовтня визначити чіткий курс гривні. За рахунок чого це вдалося? НБУ встановив жорсткі умови реєстрації контрактів на купівлю валюти. Суб'єкти господарювання в обов'язковому порядку повинні були продавати 75 відсотків, а згодом 50 — тієї валюти, що надходила їм на рахунок. Ці позиції стримали девальвацію гривні.

Сподіваюся, що найближчим часом позитивну роль відіграє указ Президента України про дерегуляцію підприємницької діяльності. Це і заміна одним-єдиним податком нинішніх тридцяти, і проведення комплексної перевірки всіма контролюючими органами один раз на рік.

Ці позиції мають стимулю-

вати реформування економіки України.

Події останніх днів стабілізували курс долара. Тепер його величина узаконена і становить від 3,4 до 4,6 грн. То чому в перші дні не відбулося різкого стрибка курсу валюти? Через те, що укладені раніше контракти були допущені до торгів на біржі за курсом 3,427 на 10 лютого нинішнього року. Логічно, що далі він зростає до рівня 3,85—3,9 грн. і, за прогнозами, протримається 2—3 місяці. Закладена база в бюджеті цього року окреслює курс долара 4,1 грн., тож закономірно, що до початку літа він такий і буде. Надалі його стабільність залежатиме від дотримання таких позицій, про які ми поки що лише говоримо. Приміром, захист вітчизняного товаровиробника. Слова, однак, залишаються словами. Слід би визначитися з підтримкою конкретних підприємств. Скажімо, підприємств-експортерів, які заробляють валюту,

якою ми потім розраховуємося за енергоносії. Потім тих, що виробляють продукцію найпершої потреби: хліб, транспортні послуги, зв'язок. А те виробництво, що працює на склад і не може ані вчасно виплатити зарплату, ані розрахуватися за електроенергію, мусить думати саме, як виживати в таких умовах. Не треба перекладати все на державу.

Наприклад, наша установа підтримує експортерів. Це білоцерківське ВАТ «Росава», ВАТ «Ферокерам». Торік перше одержало кредит 1,5 млн. грн.; друге таку ж суму плюс валютний кредит 350 тис. доларів. Вони працюють стабільно, нарощуючи прибутки, вчасно погашають кредит.

— Законодавча база задовольняє банківську систему?

— Законів багато, але вони непрямої дії. Ніде в світі немає такої позиції, що коли банк надає позику, є закон про застава, але якщо в заставному майні є державна частка, то банк зі 100% зможе реалізувати лише 1%. Закон захищає не банк, а позичальника.

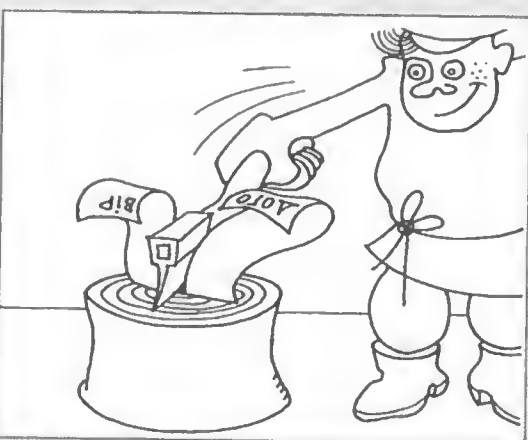
Зрештою, банк — структура залежна. Його дії важливі, але кінцевий результат все ж слід виводити з того, як працює промисловість, сільське господарство, одне слово — виробник.

Клин — у договір!

Група депутатів Держдуми звернулася до Ради Федерації з пропозицією не ратифікувати «великий договір» між Україною та Росією. Бо він (договір) має багато «клинів». Рада Федерації має відхилити цей договір і створити новий: про справжню і надійну дружбу.

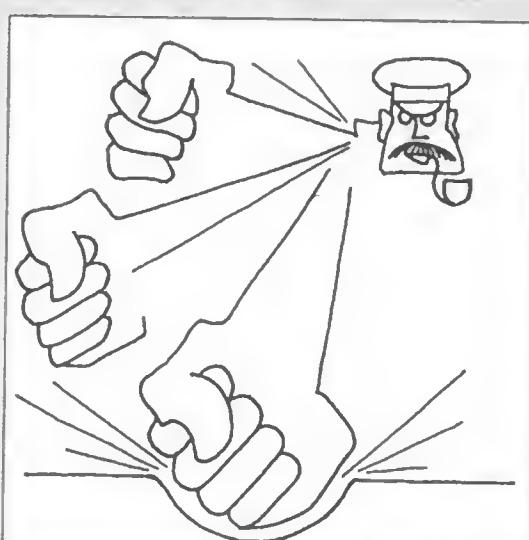
Від чергового:

Ну, ні, брате, торгуватися — то по-справжньому.
Отже, ввечері — клин, вранці — дружба!
А вранці — клин, ввечері — інтим.
Так, брате, надійніше буде.

В ім'я безпеки братніх народів

Станіслав Терехов, лідер російської «Спілки офіцерів»:
19 лютого з допомогою створених у 30

регіонах РФ ініціативних груп передвиробного «сталінського блоку «За СРСР» буде завдано першого «сталінського удару» по режимові. Другий удар намічено на 1—9 травня. В Рязанській області зберуться до тисячі юнаків та дівчат із Росії, України, Білорусі, Придністров'я на «Всесоюзному зльоті молоді».

«Похід за СРСР» від Бреста до Кургин, який намічається провести в червні-липпні, буде «третім сталінським ударом».

Від чергового:

Не знаю, що сказати про перший і третій сталінські удари, але про другий Міністерство охорони здоров'я попереджає: юнаки та дівчата «Всесоюзного зльоту молоді», не забувайте взяти з собою презервативи! В ім'я безпеки братніх народів...

Із лютевих тез

Леонід Кучма, Президент України:
— Я звернуся до народу і скажу: ідіть демонстрацією до Верховного суду по зарплати і пенсії... Ви ж допомагаєте грабувати країну.

Від чергового:

Важливо не лише звернутися до народу, а й очолити демонстрацію. Думаю, успіх — гарантовано. А потім вам як Президентові, мабуть, треба простежити, щоб зарплату і пенсії видавав власноруч голова Верховного суду... Допомагає грабувати — будь ласка, сам і вивертай кишені...

Черговий по дошці Вілен КАЙДАШ.
Мал. Володимира ВАСЬКОВЦЕВА.

Копав, поки не впав

Кривка. Підпільник Кіндрат при світлі каганця читає газету, його подільник Юзик орудує саперною лопатою.

— Юзику, годі колупати стіну! Хочеш, щоб нас тут зовсім привалило?
— Відчепись, я пробиваю коридор!
— Юзику, навіщо?
— Як? Докопаю кінця, а там — валюта!

— Е, Юзику, з такою діркою діла не буде, параметри коридору витримуй: ширина — 3,4 метра, висота — 4,6 метра.

— Ого?! І довго так копати?
— Тю, та допоки не з'явиться у тебе валюта!

Хай завжди буде світло,

— проголосив
Президент і відправив
міністра енергетики
у відставку

Зібрання тижня

Всеукраїнські збори селян, в яких взяли участь керівники агропідприємств, народні депутати, представники уряду, підприємці, науковці, підтвердили: **напередодні посівної запитання куди більше, ніж відповідей. Саме тому уряд почав працювати з делегатами ще за день до зустрічі аграрників з найвищими посадовими особами. Люд розвели по секціях, і там учасники події змогли завадати клопоту столичним посадовцям своїми проблемами. Кулацка версія — щоб зайвий раз не пурбували на зборах конституційного гарантія.**

Громаді було про що запитувати. Чому, приміром, держрезерв для весняно-польових робіт пропонує селу солярку по 525 гривень за тону, бензин — по 625 без урахування ПДВ, що дорожче за нафтопродукти від комерсанта? Як сіяти без тракторів, сівалок, пально-мастильних матеріалів? І взагалі — навіщо? Адже сезон-98 залишив АПК більш як 10 мільярдів гривень кредиторської заборгованості. Натомість торік вартість реалізованої агропід-

приємствами продукції і наданих послуг становила 10,5 мільярда.

Все ж зібрання змогло дізнатися про кабінетне бачення можливих шляхів розв'язання деяких передвесняних проблем галузі. Звісно, шкода, заспокоїв громаду віцепрем'єр Сергій Тігіпка, що поставачальники засобів захисту рослин відмовляються у кредит надавати хімікати селянам, бо господарства здебільшого й досі не в змозі розрахуватися за придбане торік. Та нікуди, мовляв, не дінуться. За умови отримання 30% проплати іноземними комерсантами, бізнес останніх уже прибутковий. Тому, на думку віцепрем'єра, варто видрукувати список численних поставачальників засобів захисту рослин і поширити його серед господарників. Натяк пана Тігіпки зрозумілий: не хоче кредитувати селян хімікатами один бізнесмен — можна піти до іншого. Хтось та й дасть. Конкуренція — вона й у Африці конкуренція.

Нестандартно підійшли чиновники і до розв'язання проблем із добривами. Постанова Кабміну, повідомлялося на зборах, об'єднує хімікомбінатами для вироблення добрив 217 мільйонів гривень. Неординарність фінансування ось у чому: 117 мільйонів

з них не надійдуть ніколи. На зазначену суму цим підприємствам на рік відстрочили виплату податків. 30 мільйонів — мають залучити до святої хліборобської справи з бюджетних коштів для армії. Гроші потраплятимуть на хімічні підприємства, звіти надходять у вигляді добровільних внесків сільгосппродукцією.

Щодо інших коштів — банківських. Якщо вони і надходять тим на село, то в невеликих обсягах. Представники банку «Україна», який мав би кредитувати польові роботи, повідомили: хоча й вишукують можливості фінансування посівної, та перед банком насамперед стоїть завдання інше — «відновлення ліквідності та платоспроможності». Здається, навесні АПК знову керуватиметься правилом від Ільфа та Петрова про рятування потоплюючих.

Народ на зборах усе-таки потурбував Президента, і той привселюдно поклав край енергетичній кризі на селі. За систематичні відключення світла глава держави відправив у відставку міністра енергетики. Чи допоможе це аграрному сектору — можна судити вже незабаром.

Галина КВІТКА.

Міністра зняли — проблеми залишили

Відставка тижня

Варто було аграріям прохотитися Президенту Кучмі про збитки через відмикання електроенергії, як негайно «впала» найперша енергетична голова — міністра Шеберстова. Та цей ефектний хід з проголошенням: «Від завтра у нас новий міністр енергетики!» — лише здається таким. По суті, він ще проблематичніший, аніж класання протинаварійного рубильника на електрощитку.

І річ не в тім, що Олексій Шеберстов — професіонал, після відставки якого настане темрява. Галузь давно біля критичної межі, за якою — розвал енергосистеми країни. Потрібні кардинальні заходи для виходу з глухого кута всезагального дармового споживання електроенергії.

Відповідаючи на запитання про причини відставки, сам колишній міністр висловив здивування у зв'язку з тим, що сталося це без погодження в уряді і начебто з подання радника Президента Володимира Рижова, який критикував систему розрахунків за газ при поставці електростанцій. Відмикання селян тут ні до чого. Бо їх, як запевняє Шеберстов, Міністерство останнім часом не робило.

Кореспонденту «Голосу України» він докладно охарактеризував ситуацію в галузі й довкола неї. Матеріал буде опубліковано в одному з найближчих номерів.

Людмила СЛАВІНА.

Нам би стільки інвесторів, скільки консультантів

Власність

На черговому засіданні прес-клубу ринкових реформ Міжнародна Фінансова Корпорація (МФК) презентувала перший номер щомісячного бюлетеня з корпоративного управління, спрямованого на ліквідацію «інформаційного вакууму» в цій сфері.

Бюлетень розраховано на велику аудиторію керівників ВАТ, фахівців у сфері корпоративного управління та представників влади, щоб ознайомити їх з методами ефективного управління. І не просто, а крізь призму світової практики та відповідно до законодавчої бази України.

Як це важливо, можна судити хоча б з нещодавніх проблем, які виникли

на світових ринках внаслідок фінансової кризи. Очевидно, наприклад, що обігових коштів та впровадження сучасних технологій недостатньо, аби компанія стала прибутковою. Або бракує прозорості корпоративного управління, або — інформації, або — належного контролю за діяльністю органів управління підприємств. Це почасти призводить до приховування прибутків, нецільового використання позик та розбазарювання коштів.

На думку керівника пресклубу МФК «Масова приватизація та післяприватизаційний розвиток в Україні» Джошуа Розенбаума, ефективне корпоративне управління — це не тільки загальні збори акціонерів, або рада директорів. Це поняття включає в себе регулярну взаємодію між правлінням та радою директорів, яка

здійснює контроль за діяльністю компанії, члени якої представляють інтереси акціонерів, що їх обрали. Хіба не новеньке?!

З цього приводу голова Фонду державного майна України Олександр Бондар зауважив: нам би стільки інвесторів, скільки маємо консультантів. Справді, багато міжнародних організацій, експертів пропонують допомоги провести приватизацію. Проте було б краще, щоб ці консультанти агітували своїх інвесторів вкладати гроші в українські об'єкти, розповідали про наше законодавство та політичне становище. Адже головною проблемою не тільки приватизації, а й розвитку економіки України є залучення інвестицій, а не агітаторів.

Михайло ЛІВАНДОВСЬКИЙ.

Ювілей тижня

Місяць вкаже дорогу незримим гінцям

Завтра
Центру
перевезення
пошти —
85 років!
Вітаємо!

По ночах, коли ми з вами здійснюємо свої польоти у снах, ці чарівники стрімко переносять наші послання. І квапляться, щоб на ранок ми отримали свіжі газети. Ніхто з нас, байдужих та заклопотаних, не замислюється, чи «оснащені» герої-невидимки крилами, чоботами-скорходами або сандаліями «а ля Меркурій». Тому добре, що є круглі дати — приводи дізнатися шось корисне про ювілярів.

Приміром, те, що Центр-імениник розташовано у транспортному серці України — біля столичного вокзалу. Що обслуговують перевезення 1300 осіб. Що Центр працює цілодобово і без вихідних. Що обробляють та перевозять поштові відправлення всіх видів та періодичку по нашій країні, а також у далеке та близьке зарубіжжя. Зокрема, одночасно переправляють лише газет та журналів 5—6 мільйонів (понад 2 тис. найменувань), а на добу — 4—5 тис. посилок, 250—300 тис. листів...

Окрім того, день народження — це й нагода зазирнути у 1914-й. Саме тоді, 1 лютого за старим стилем, у Києві створено Привокзальне поштово-телеграфне відділення, яке приймало та видавало пошту. А у штаті було тільки 69 осіб...

До всіх можливих побажань, не забуваючи про зміни у системі «Укрпошта», можна додати й таке: безболісної вам реструктуризації, дорогі поштовики!

Ольга КЛЕЙМЕНОВА.

На велосипедах — не лише зелені

Ідея тижня

Фахівцями давно підраховано: спортивний туризм — найдешевший спосіб відпочинку. Адже він, по суті, самодіяльний, не потребує великих капіталовкладень, а його оздоровчу роль переоцінити важко. У Законі України про туризм мовиться, що держава проголошує туризм одним з пріоритетних напрямів розвитку національної культури та економіки і створює сприятливі умови для туристичної діяльності.

Але останнім часом саме спортивний туризм зазнав занепаду. На підприємствах та в навчальних закладах зникли туристичні секції, ліквідовуються туристичні установи, що не займаються підприємництвом. На чверть скоротилася кількість туристично-краєзнавчих гуртків при позашкільних закладах. Сумно, але навіть у столиці немає міського турклубу — його перестали фінансувати ще 1991 року, потім приміщення відібрали, а безцінний архів з бібліотекою просто викинули!

На жаль, державні структури не виявляють належної зацікавленості у співпраці з Туристично-спортивною спілкою України. Але мандрівка — це потреба цивілізованої людини. Отож, люди йдуть у «дикі» походи, не ознайомившись з елементарними основами спортивно-оздоровчого туризму, що призводить до нещасних випадків. Проблема безпеки на туристських маршрутах та в місцях масового відпочинку нині постала особливо гостро. Інструкторські кадри готують лише силами громадської організації — Федерації спортивного туризму. В її лавах набувають навичок також майбутні службовці

спеціалізованих туристських рятувальних підрозділів.

Тим часом у поточному році планується зменшення й без того вкрай обмеженого бюджетного фінансування контролюю-рятувальних служб ТССУ — держава заборгувала їм 170 тисяч гривень.

Але є реальна загроза, що проблема «відпаде сама собою»: після 15 лютого ТССУ може залишитися без даху над головою, бо за офіс на Великій Житомирській, 15-А нічим платити!

Втім, Володимир Соколов, президент ФСТ, переконаний: завдяки ініціативі туристського активу та за підтримки держави занепад спортивно-оздоровчого туризму можна подолати. А ще один велотурист-мрійник, Микола Чайка, вважає, що під час парламентських канікул варто було б провести для депутатського корпусу спільний велотур по Україні. Нехай би всі депутати одночасно вирушили різними маршрутами — не пофракційно, а змішаними групами! Милуючись рідною землею і готуючи разом кашу, вони позбавились б дрібного егоїзму й розбрату. Це пішло б на користь не лише туристичній галузі, а й усій Україні.

Оксана ЧИСТА.

Книга тижня

Гіркий присмак афганської війни

Ця книга пройнята болем і гордістю. Болем за тими, хто повернувся з далекого Афганістану в цинковій труні чи в ліпшому разі — калікою. І гордістю за тих молодих людей, які в найтяжчих умовах залишилися вірними присязі, сповна виконали свій військовий обов'язок. Ідеться про книгу Володимира Паська «Ночь забытых песен», презентація якої відбулася цього тижня в Києві.

Найбільше ця книга цікава тим, що її автор — безпосередній учасник тих трагічних подій. І на собі зазнав їх смертельний подих. Достовірності й переконливості розповіді додає і те, що В. Пасько абстрагується від своєї конкретної військової спеціальності й акцентує увагу на спільних для кожної людини — Громадянина й Воїна — проблемах.

«Ночь забытых песен» — це розповідь про мінливість долі радянських військовиків, про справи героїчні і не зовсім, про почуття, переживання і мрії тих, хто там, у далекому Афгані, не зі своєї волі опинився.

Так, по-всякому траплялося на афганських дорогах. На війні як на війні. Та все-таки якщо не героїчних, то принаймні справжніх людей завжди більше. Навіть у тих умовах, коли, здавалося, що Батьківщина покинула їх напризволяще.

Роман ВАТРИЧ.

Анонс тижня

Музичні прем'єри до Тарасових днів

Березень асоціюється в Україні передусім з Тарасом Григоровичем Шевченком. Творчі люди вже нині готуються до того, щоб гідно зустріти та відзначити 185-річчя з дня народження Кобзаря. Зокрема, Національна філармонія України готує дві події.

Перша — творчий вечір «В. своїй хаті своя влада». Серед виконавців — солісти ансамблю «Благовіст» та тріо «Золоті ключі». Підтримку надають головне управління культури Києва та Просвіта. Другий подарунок шанувальникам мистецтва — прем'єра Шевченкової поеми «Гайдамаки», яку покладено на музику К. Стеценка і Р. Глієра. Для участі запрошено чоловічу капелу імені Л. Ревуцького.

Левон МИХАЙЛОВСЬКИЙ.

Севастополь — українське місто,

бо передавався
нам у складі Кримської області

(Початок на 3-й стор.).

І це засвідчує ухвалена того ж дня постановою № 1082 Ради Міністрів РРФСР: «У зв'язку з виділенням міста Севастополя в самостійний адміністративно-господарський центр і віднесенням його до категорії міст республіканського підпорядкування Рада Міністрів РРФСР постановляє:

1. Зобов'язати Міністерство фінансів РРФСР і Кримський облвиконком виділити бюджет міста Севастополя з бюджету Кримської області на 1948 рік...

3. Зобов'язати Держплан РРФСР, Міністерство фінансів РРФСР, міністерства і відомства РРФСР в подальшому виділяти місто Севастополь у державному плані і державному бюджеті окремим рядком» (ДАС: Ф. Р-79. — Оп. 2. — Спр. 103. — Арк. 221).

Але це означало фактично лише те, що відтепер Севастополь одержуватиме гроші з Москви напям, а не через Сімферополь, як було до того.

Зрештою, у Москві не вважали, що Севастополь виокремлений з Кримської області. Наприклад, постанова Ради Міністрів РРФСР від 18.12.1948 року про затвердження титульного списку середніх шкіл Кримської області включає до нього й севастопольські навчальні заклади (ДАС: Ф. 90. — Оп. 1. — Спр. 67. — Арк. 2).

Єдність місцевого самоврядування Севастополя з Кримом не розривалася виділенням міста в республіканське підпорядкування. Влада Російської Федерації і не думала, і не могла цього робити. А тому Севастополь не одержав повної самостійності від Сімферополя, залишаючись під його владною десницею в багатьох аспектах єдиного адміністративно-територіального устрою.

Скажімо, якщо Севастополь було виділено в окрему адміністративно-територіальну одиницю, то від нього не було б потреби обирати народних засідателів Кримського облбюро. А документи засвідчують, що 6.01.1951 року Кримська облрада обирає таких 8 від цього міста (Держ. архів АР КРИМ — ДА-АРК: Ф. Р-3287. — Оп. 2. — Спр. 845. — Арк. 213-214).

Крім того, у роботі цієї сесії Кримської облради беруть участь обрані до неї депутати від Севастополя (там же. — Арк. 140 зв.).

То ж чи можна говорити, що Севастополь живе окремим державним життям від рідного йому Криму?

Звичайно, ні. Особливо ж промовисті факти адміністративно-територіальної єдності Севастополя з Кримською областю виявляються вже в перший день роботи 1-ї сесії третього скликання Кримської обласної Ради депутатів трудящих 28.02.1953 року. Того дня заступником голови виконкому Кримської облради обирається Гаврило Понмаренко, депутат від Сталінського виборчого округу № 110 Севастополя (там же. — Арк. 90).

Серед членів постійних комісій Кримської облради бачимо таких депутатів, обраних у Севастополь, як прокурор Кримської області Микола Хламов, начальник обласного управління зв'язку Віктор Гончаренко (там же. — Арк. 14, 15).

І якщо Севастополь був справді виокремлений повністю з Кримської області, то хіба змовчав би обласний прокурор Хламов, обираючись від зовсім відділеної від Криму адміністративно-територіальної одиниці? Він змушений був би протестувати. Однак такого прокурорського протесту ніде не зафіксовано.

Між іншим, не знайдете ви ніякого прокурорського протесту і на такий прецедент: ще коли Крим перебував у складі Росії, шойно обраний першим секретарем обкому партії Д. Полянський погоджується на обрання головою Кримської облради Михайла Кузьменка, котрий не є її депутатом. Тоді останнього в авральному порядку обирають депутатом Кримської облради

від виборчого округу № 112 Севастополя. А потім, як кажуть, уже справа техніки, щоб прибулий з-за меж Криму Кузьменко очолив місцевий облвиконком (там же. — Спр. 1291. — Арк. 97).

Як бачимо, ще в період перебування Кримської області в складі РРФСР, ніхто в Москві, Сімферополі, Севастополі не сприймав окремих адміністративно-територіальний статус цього міста як ознаку повного його виділення з Кримської області.

І саме в такому його статусі — окремого адміністративно-господарського центру в складі Кримської області як суб'єкта РРФСР — останньою він передається 1954 року Україні. 26.04.1954

Адміністративно-територіальное деление союзных республик на 1 марта 1954 года. — М.: Вид-во «Известия Советов депутатов трудящихся СССР», 1954. — С. 208-209).

Ні Кримської області, ні Севастополя не значиться в подібному довіднику, виданому дещо пізніше російською владою (РСФСР. Адміністративно-територіальное деление на 1 января 1955 года. — М.: Вид-во «Известия Советов депутатов трудящихся СССР», 1955).

І з цього часу Севастополь починає жити за українськими законами. Голова міськвиконкому С. Сосницький на сесії міськради 24.03.1954 року говорив так (дослівно): «У зв'язку з передачею нашої області і міста в Україну, вносимо до Українського уряду пропозицію і прохання, щоб у найближчі 2 роки вирішити невідкладні завдання в Севастополі» (ДАС: Ф. Р-79. — Оп. 2. — Спр. 419. — Арк. 91-92).

Відмінність Севастополя від інших міст Криму головним чином була в тому, що він стає окремою одиницею у господарському житті України. Але, як раніше в складі Росії, Севастополь залишається пов'язаним із Кримом спільним місцевим самоврядуванням.

Під час виборів до Кримської обласної Ради депутатів трудящих у 1955 році від Севастополя обирається 14 депутатів. А членом обласної виборчої комісії був представник Севастопольської міської організації ДТСААФ Олександр Іщенко (Центральний державний архів громадських об'єднань України — ЦДАГОУ: Ф. 1. — Оп. 52. — Спр. 5001. — Арк. 9).

А 4 лютого 1956 року бюро Кримського обкому КП України рекомендує свого нового першого

Кримського обкому КП України Д. Полянський та голова Кримського облвиконкому М. Кузьменко. У виступах ораторів йдеться про вікопомний акт-передання Кримської області до складу УРСР. А після мітингу над Севастополем лунає Державний гімн Української РСР (Слава Севастополя. — 1954. — 19 жовтня).

Тоді ж, до речі, севастопольці відзначають усі помітні дати в історії України, усвідомлюючи себе частиною її та Криму. Наприклад, передає стаття міської газети вказувала: «Трудящі нашого орденоносного міста-героя, як і всі трудівники Криму — нової області Української РСР, — ... відзначають славне 15-річчя возз'єднання українського народу в єдиній Українській радянській державі новими успіхами» (там же. — 31 жовтня).

І жителі Севастополя, зрозуміло, вже визнаються громадянами УРСР, і ними опікується українська влада, про що виразно йдеться в Указі Президії Верховної Ради УРСР від 18.10.1954 року про присвоєння звання «Мати-героїня» жінкам, які народили і виховали десять дітей: «По Кримській області і. Сидоровій Єлизаветі Іванівні — домогосподарці, місто Севастополь» (Слава Севастополя. — 1954. — 20 жовтня).

Не треба забувати ще одну важливу (чи не головну фактично) форму підпорядкування Севастополя Криму з 1948 року — керівництво містом з боку Кримського обкому партії. Як свідчать документи, жодне прохання севастопольської влади до Москви без погодження з Кримським обкомом партії не могло вирішуватися в столиці Росії, як із 1954 року і в Києві.

У зв'язку з цим не зайве нагадати «великому ревізорів» документів щодо передавання Криму й Севастополя Україні Лужкову: його місто з часу виділення в самостійну адміністративно-територіальну одиницю ніколи своїх проблем не узгоджувало з Московським обкомом КПРС. Бо Московський міськом партії мав такий самий статус, як і однойменний обком.

А от Ленінград, як і Севастополь, залишалися в партійному плані (а тоді всім керувала Компартия) в підпорядкуванні територіальних обкомів.

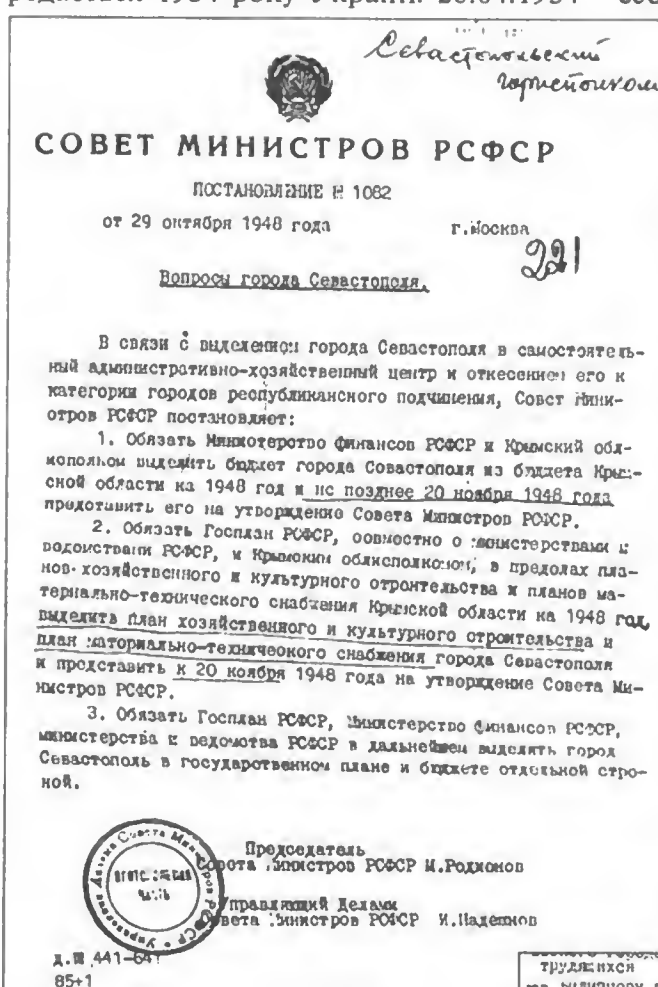
І тільки Конституцією УРСР 1978 року Севастополь виділяється в складі нашої республіки у суб'єкт УРСР, оскільки там уперше з'являється запис: «Містами республіканського підпорядкування в Українській РСР є Київ і Севастополь» (Конституція (Основний закон) УРСР. — К., 1986. — С. 23).

Такий вид суб'єкта державного устрою — місто республіканського підпорядкування — з'являється тоді й у Конституції РРФСР, але там до цієї категорії віднесено лише Москву та Ленінград (Конституція (Основной закон) РСФСР. — М.: Советская Россия, 1979. — С. 22).

І те, що місто нині перебуває у складі України згідно з міжнародно-правовими актами, засвідчують не лише результати Всеукраїнського референдуму 1 грудня 1991 року в Севастополі на підтримку Акта про державну незалежність України, а й Конституція РФ, ухвалена всенародним голосуванням 12 грудня 1993 року. Стаття 65, яка визначає суб'єктів федеративного устрою, містами федерального значення називає Москву і Санкт-Петербург (Конституція Российской Федерации, прийнята всенародним голосуванням 12 декабря 1993 г. — М.: Вид-во «Юридическая литература», 1993. — С. 24).

Про українське місто Севастополь там, природно, не згадується, бо РРФСР передала його з власної ініціативи 1954 року Україні в складі Кримської області.

Володимир СЕРГІЙЧУК,
професор Київського
національного університету
імені Тараса Шевченка,
доктор історичних наук.

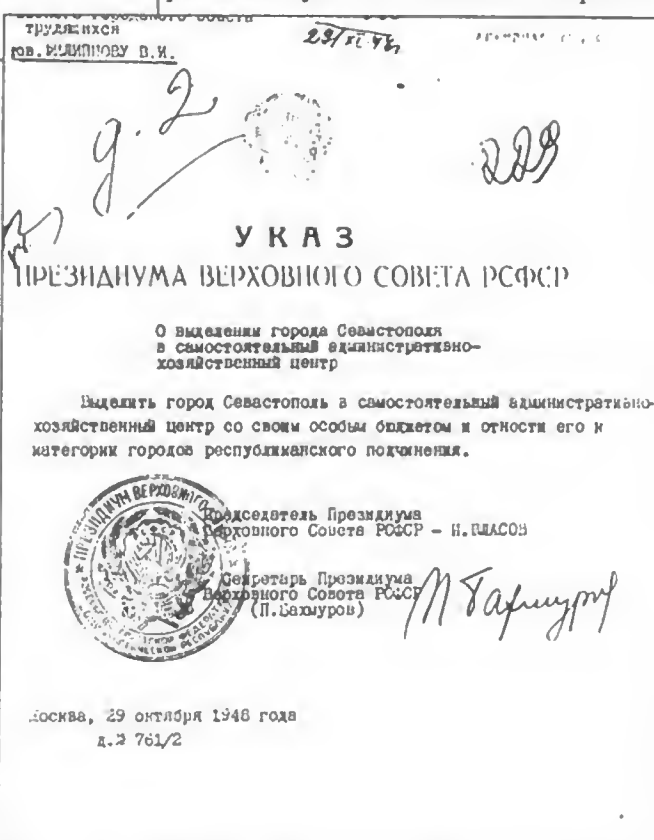
року на роздільних засіданнях Ради Союзу і Ради Національностей Верховної Ради СРСР обидві палати одногослосно ухвалюють «Закон про передачу Кримської області із складу РРФСР до складу УРСР».

У зв'язку з цим у передовій статті севастопольської міської газети «Слава Севастополю» вказувалося: «Гарячу підтримку депутатів знайшов внесений на затвердження сесії Указ про передачу Кримської області із складу Російської Федерації до складу України. Сесія законодавчо закріпила цей історичний акт, який повністю відповідає загальнодержавним інтересам, інтересам російського і українського народів. Трудящі міста-героя разом з усім народом нашої Батьківщини підтримують цей історичний акт...» (Слава Севастополя. — 1954. — 29 квітня).

Одразу ж після цього Московю вносяться зміни в статтю 14-ту Конституції РРФСР: «У зв'язку з передачею Кримської області із складу РРФСР до складу Української РСР...» (Засідання Верховного Совета РСФСР 3-го созыва. Пятая сессия (31 мая — 2 июня 1954 г.). Стен. отчет. — М.: Видання Верховної Ради РРФСР, 1954. — С. 220).

У переліку суб'єктів РРФСР Кримська область уже не значиться. Вона вже фігурує серед суб'єктів УРСР, оскільки Верховною Радою Української РСР на черговій сесії внесено зміни до Конституції. А Севастополь виділяється окремим рядком у Законі про бюджет УРСР на 1954 рік (Засідання Верховної Ради Української РСР (шоста сесія) 16—17 червня 1954 р. Стен. звіт. — К.: Держ. вид-во політичної літератури, 1954. — С. 118).

І тодішній союзний адміністративно-територіальний довідник вказує на належність Севастополя Кримській області в складі Української РСР (СССР).

секретаря Василя Комяхова кандидату у депутати облради по Корабельному виборчому округу № 98 Севастополя (там же. — Оп. 53. — Спр. 138. — Арк. 46).

Варто оприлюднити й такий цікавий, насамперед для севастопольців, факт: пропозиція про нагородження міста бойовим орденом виходила саме від влади УРСР (ЦДАГОУ: Ф. 1. — Оп. 24. — Спр. 3503. — Арк. 51—53). І саме Уряд УРСР виділив 100 тисяч карбованців на урочистості, пов'язані з врученням місту високої нагороди. А в день вручення (17.10.1954 року) на Графській пристані Севастополя бачимо державні прапори СРСР і Української республіки, а не Російської Федерації. Немає на урочистостях і керівників Російської Федерації. А присутні — перший секретар ЦК КП України О. Кириченко та перший заступник Голови Ради Міністрів УРСР І. Сенін, перший секретар

Сім'я

► Вільна тема

Іспит з мудрості співіснування

Колись говорили: шлюб — це як узяття в облогу фортеця: ті, хто всередині, хотіли б з неї вибратися, ті, хто ззовні, хотіли б увірватися до неї.

Щойно ми дозріваємо до віку, в якому — згідно з суспільними нормами — дозволено створювати сім'ю, як починаємо розгублено і перестрашено вдивлятися у перспективу шлюбу. Ще б пак! У дитинстві з усіх боків із знанням справи нам твердять: «Твій обов'язок — одружитися (вийти заміж), народити дитину (п'ятьох дітей)». І ті самі повчальники, але коли настрій «не ахті», застерігають: «Шлюб — це буденність, немає нічого сірішого за нього, тому встигни пожити «до»».

Окрім «пересічних» дорослих, у житті кожного трапляються й радикали. Одні — за культивування родини і всього, що навколо неї. Інші волають на кожному кроці: «Шлюб — шкідливий інститут суспільства, насильство над людиною, а діти — розчинення особистості». Проквітнувши такі несхожі переконання, ми готові потроху робити й власні висновки. Та, щоб знати брід, все-таки у воду треба залізти. А тут ще смансіпована подруга нашіптує: «Сходи заміж, не сподобається — завжди можна розлучитися».

Нарешті, ніби з високого трампліна, заплющивши очі, — стрибок у вир. І починається пробування на зуб тих, засвоєних колись істин. У вдачі «шлюбного» початківця починає проявлятися такий «негатив», якого він від себе ніколи не чекав. «Невже це я — такий спотворений цим триклятим примусовим спільним життям (так його перетак)?».

Часом здається: у далекій порі незрілості мали рацію ті, а часом — ні, інші. Адже шлюб, як кожна школа, несе в собі не лише ляпаса, приниження, «двійки», а й теорію та практику мудрості. А ось іспит на мирне співіснування дано скласти далеко не кожному. Про відмінників — взагалі мовчимо...

Ольга КЛЕЙМЕНОВА,
ведуча випуску.
Фото Анатолія ВОРОХА.

Фото з альбому

«Містечко», де все шкереберть

За такими життєвими сценаріями раніше часто знімали фільми. Тепер герої цих сюжетів не обтяжені зайвою увагою до себе. А якщо хто й знімає, то сам себе на фотоплівку. У районі новобудов, куди павук-мегаполіс ледь дотягується лапами підземки, живе подружжя інженерів-програмістів. Від першого шлюбу в Наталі Рубцової залишилася 26-річна Ірина. А коли в Наталіне життя увійшов Олександр, по черзі з'явилися Оля, Оленка, Сашко і Діма.

Віда мами Наталі

Десять років тому народилася Оля — ми зрадили, через два роки — Оленка, зрадили знову. Я замислилася: як би ще народити хлопчика? Через два роки спробувала... Наша сім'я досить щаслива. Головне — є мир у домі. Всі одне одного люблять. А те, що порядку немає, — так це у тих, в кого він є, не все нормально.

Віда автора

Дитяча нагадує Сонячне місто з казки про Незнайку. Маленькі босі чоловічки — по вуха у різних цікавих справах. Нудьга «містечку» не загрожує. Посеред кімнати — спортивні снаряди. Біля стіни — двоповерхове ліжко. Тарарам з іграшок і численних книжок. Увечері до веселого хаосу, циркових та лялькових вистав підключаються мама-домогосподарка і тато — після свого Інституту прикладної математики.

Поза стінами затісної двокімнатної квартирки теж чимало несумних занять. Узимку це — паровозик із санчат або карпатські лижні забави. Улітку гомінкий загін вирушає на байдарці по Дніпру. Або — у Воронезьку область, де живе Наталима мама. Торік завдяки товариству «Сім'я» навіть удалося потрапити в Крим. Щоправда, лише у вересні, коли купальний сезон для дітлахів був позаду...

Віда мами Наталі

Дуже нелегко зводити кінці з кінцями. Найстрашніше, що є в нашому житті, — те, що не можемо гідно жити. Незабаром дівчаток-школярок перестануть пускати в метро без жетонів. Де брати гроші? На чотириох дітей отримуємо від держави 45 гривень. Чоловік неодноразово просив на роботі матеріальну допомогу — не дали. Кажу йому: хай тобі хоч дадуть півтільки тижнів на два, щоб ти відпочив від нас. Олександр такий замордований, що йому ледь вистачило сил зіграти Діда Мороза на шкільному святі.

Віда автора

Наталя з серйозним обличчям сповіщає, що любить лагодити сантехніку. Коли готуєш або переш, того ніхто не помічає. А поремонтуюєш кран — усі бачать. Домогосподарка з вищою освітою інколи шкодує, що залишила свої розумні машини («Я була хорошим спецом»). Та тепер на місці начальника себе на роботу не взяла б. І техніка вже зовсім інша, і думки всі довкола домівки.

Діти хворіють часто. То скарлатина підкосила, то в Олі виявили передастматичний стан. Коли все йде на ліки, сподіватися нема на кого. Підробляє Наталя у свій спосіб: попросять знайомі посидіти з дітьми, а за це картоплі чи борошна насиплять. Якось за поясок, який вишивала ночами, купила 300 г масла.

Віда мами Наталі

Найстарша Іра навчається у вузі на біотехнолога безкоштовно. А молодших готуємо до того, що вони не зможуть покладатися на наші гаманці: тільки на себе. Усі вони вже зараз різнобічно себе проявляють і вчать чогось досягати. Сашко-малий, наш «філософ», ходить у хор хлопчиків «Амадеус». Діма має потяг до комп'ютерів і народних танців. Дівчатка — відмінниці, відвідують клуб спортивного танцю, співають. І дуже самостійні: до школи з першого класу дістаються без дорослих.

Віда автора

Мама великої сім'ї постійно програмує дітей на позитивний результат: «А це у тебе вийшло добре». Може, тому в дивовижній квартирі, де все шкереберть, уміють радіти малому. За словами Наталі, можна було б узяти ще дітей на виховання — ідея сімейних дитячих будинків приваблива. І реалізувалася б, якби для цього створювали умови.

Віда мами Наталі

Одна народжує, щоб мати кращий вигляд, інша — щоб добитися пільг. А я просто сподіваюся, що коли вони виростуть, допомогатимуть одне одному. Тільки так зможуть вижити. А ми з чоловіком раді їм усім.

О. К.

Лубочна картинка із життя цієї щасливої родини

Юридична консультація

Сумна це справа — розподіл майна

Веде рубрику
Марина
КОВАЛЬЧУК

Я маю намір розірвати свій шлюб, у зв'язку з чим хотів би знати, як буде розподілено майно? До одруження мав авто, а двокімнатну квартиру за мої кошти було куплено вже після укладення шлюбу.

Валерій М.

Київська область.

Насамперед зазначу, що, відповідно до Кодексу України про шлюб та сім'ю, майно, нажите подружжям за час шлюбу, є його спільною сумісною власністю. Кожен з подружжя має рівні права володіння, користування і розпорядження цим майном. І навіть у разі, якщо хтось із подружжя був зайнятий веденням домашнього господарства, доглядом за дітьми або з інших поважних причин не мав самостійного заробітку, подружжя користується рівними правами на майно.

Майно, яке належало кожному з подружжя до одруження, а також одержане кимось із них під час шлюбу в дар або в порядку успадкування, є власністю кожного з них.

Роздільним майном є також речі індивідуального користування (одяг, взуття тощо), навіть якщо вони і були придбані під час шлюбу за рахунок спільних коштів подружжя, за винятком коштовностей та предметів розкоші.

Кожний з подружжя самостійно володіє, користується і розпоряджається належним йому роздільним майном.

Отже, у разі розірвання шлюбу машина, безперечно, залишається за вами, а якщо щодо квартири ви з дружиною не дійшли згоди, то за позовом суд може постановити рішення: про поділ майна в натурі, якщо це можливо без шкоди для його господарського призначення; про розподіл речей між подружжям з урахуванням їх вартості та частки кожного з подружжя у спільному майні; про присудження майна в натурі одному з подружжя з покладенням на нього обов'язку компенсувати другому з подружжя його частку грошми. При цьому суд також бере до уваги інтереси неповнолітніх дітей або інтереси одного з подружжя, що заслуговують на увагу.

І третій виріс за кулісами

Акторські діти виростають за кулісами так само, як, приміром, діти рибалок — біля води. Потім не обов'язково одні стають артистами, а інші ловцями креветок — можливі, як кажуть, варіанти. Скажімо, народний артист України Богдан Сильвестрович Ступка не став співаком, хоч і виріс у Львівській опері. Його син Остап зробив свій вибір набагато точніше, одразу став драматичним артистом, втім, зовсім не схожим на Ступку-старшого. Наймолодший Ступка — Дмитро, теж поки що не схожий на двох перших, не копіює їх і навіть не вдає з себе артиста (мабуть, знає, що акторська братія не полює конкурентів). Уперше він вийшов на сцену столичного театру імені Франка кілька років тому, зовсім малим, у виставі «Кобзар», разом з дідом Богданом. Кілька місяців тому Ступки обіцяли з'явитися в одній виставі вже втретє: дід у ролі Дон Кіхота, син у ролі Герцога, онук у ролі підлітка Андреаса.

Правда, Ступка-старший в останній момент від ролі відмовився.

Христофор ГРУША.

Остап Ступка (Герцог) та Дмитро Ступка (Андрес) після вистави «Сміх і сльози Дон Кіхота».

фото Олександра КЛИМЕНКА.

Яблучко від яблуні

З життя кінтин

Аналіз на тата

У столиці, на вулиці з красивою назвою Оранжевейна, щовівторка можна спостерігати помітне поживлення. Приїждять, як правило, сім'ями. Та зовсім не для розваг. Тут дістають відповіді, щоб позбутися підозри, яка роками крассерце: чи рідна дитина?

Щоб поставити собі такс питання, погодьтеся, потрібно зібрати до купи всю свою мужність. Адже отримана відповідь здатна змінити все життя, і не лише власне. Разом з тим у житті трапляється чимало побутових і кримінальних ситуацій, вирішити які просто неможливо без спеціальної експертизи з використанням аналізу ДНК (генотипоскопії). Роблять її у відділенні судово-медичної імунології Головного бюро судмедекспертизи МОЗ України.

Питання спірного батьківства існувало завжди. Завідувачка відділення Тетяна Хоменок розповідає, що впродовж багатьох років експертизу проводили традиційним методом — на підставі дослідження груп крові. Півтора року тому відділення придбало імпортовану апаратуру, зокрема, ампліфікатор. Адже сучасна методика аналізу ДНК дає можливість точніше встановити біологічного батька чи матір. Утім, остаточний вирок виносить не апарат. Розумна машина знімає лише неймовірну кількість копій ділянок ДНК. Дані експерт заносить до спеціальної формули. Цифра, одержувана в результаті математичних обчислень, і є тим відсотком вірогідності батьківства.

До речі, про відсоток вірогідності. Медики стверджують, що на всі 100% підтвердити спорідненість неможливо. Тому, якщо у заключних документах фігурує цифра 99,75% і більше, то батьківство вважають практично доведеним. Звичайно, у затятих скептиків ті частки відсотка, до яких не дотягнула наука, можуть вик-

ликати певні сумніви. Проте, можливо, їх утішить інше: висновки про заперечення біологічного батьківства (материнства) є категоричні і не підлягають сумнівам.

Власне, сама процедура тут називається «судово-медична експертиза з питань спірного батьківства, материнства, заміни дітей». Адже суди поділяють не лише обмануті татусі чи навпаки, такі, що намагаються позбутися офіційного батьківства. Іноді жінки, маючи кількох коханців, самі не знають, кого з партнерів ошчасливити новиною про немовля. Буває й так, що батьки підозрюють заміну дитини у пологовому будинку. Одного разу у відділення прийшло подружжя, в якого народився син з хворобою Дауна. Батьки не хотіли примиритися з тим, що така дитина може бути їх кровиночкою. Однак експертиза це підтвердила.

Паралельно з ДНК-аналізом у лабораторії не забувають і про колишній метод встановлення батьківства — за групами крові. Часом цього абсолютно достатньо. До того ж важливо, що процедура ця безплатна. На відміну від аналізу ДНК. Вартість такого дослідження 1200 гривень. Адже апаратура дуже дорога, та й реактиви доводиться закуповувати за долари. Утім, наявність такої суми — лише перший крок до експертизи. Далі шлях стурбованих батьків пролягає до суду чи адвокатської контори. Тільки з юридично оформленими документами (запитами, визначеннями суду і т. д.) можна вирушати до лабораторії, аби лишити там 8 мл крові, але тільки дорослої. Дітям тут не роблять жодних маніпуляцій. Відтак у батьківському гаманці мають «завалитися» ще хоча б 10 гривень, щоб відвезти експерта й дитину до дитячої лікарні. Там у дитини візьмуть кров. Зрозуміло, малечі така процедура аж ніяк не подобається. Тому в деяких країнах для ДНК-аналізу беруть не кров, а роблять легкий зіскоб з внутрішньої стінки щокі. В недалекому майбутньому в такий спосіб зможуть визначити свою спорідненість і наші співвітчизники.

Тетяна Олегівна каже, що визначення нащадків нині дуже модно. Тому, наче гриби після дощу, з'являються установи, що пропонують експертизу з ДНК. Проте купити дорогі обладнання й реактиви — півсправи. Головною ланкою у цьому ланцюжку є висококваліфікований експерт, яких у нашій країні — одиниці. До відділення нерідко приходять пацієнти, що вже пройшли таку експертизу в якихось приватних центрах. Маючи сумнів у результаті, вони роблять повторний аналіз тут, і часом висновки бувають протилежні. Зрештою, люди зазнають чималих фінансових втрат. А хто оцінить моральні?..

Алла РОМАНЧУК.
Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

У руках судмедексперта-імунолога Світлани Кармелюк долі багатьох

Дискримінація.

Радість моя, світло очей моїх, голубко моя сизокрила... Солодкі слова, що так втішають жінок, які «кохають вухами». Але не всіх.

Щодо любовної лексики, першість безперечно утримують герої голлівудських мелодрам. До речі, у Південній Кореї «мильні опери» також мають велику популярність. Але під час сцен, коли герої найбільш багатослівні, у корейському перекладі з їхніх вуст лунає лише скупе «саранхс» — «ко-

хаю».

Річ у тім, що у корейській мові просто бракує слів, аби перекласти виявлення любовних почуттів «просто Марії». Нещодавно в «Ссульському віснику» навіть було надруковано статтю, в якій автор розмірковує над цією серйозною проблемою: «Головною чеснотою чоловіка у ставленні до жінки завжди вважали небакачність. Жодних зайвих слів або вияву ніжності. А стосовно жінки, то вона у ліжку не повинна виявляти жодних ознак життя — пристрасний стогін у такі моменти завжди вважали виявленням поганого тону».

Однак часи змінюються, і багато хто з корейок більше не бажають

мириться з роллю німої та глухої дружини. І річ навіть не в тому, що вони хочуть чути від чоловіків ласкаві слова (хоча і в цьому також). Відсутність їх у лексикі — не випадковість. Роль жінки в корейському суспільстві де-що інша, ніж у європейських та американських державах.

Якщо в християнських країнах у давні часи стосунки між чоловіками й жінками будувалися на основі Біблії: мовляв, жінку зроблено з ребра Адама, отож вона є істотою нижчою, — то корейці у давнину глибоко вірували в існування у всесвіті двох протилежних начал: чоловічого «ян» (позитивного) і жіночого «інь» (негативного). Розшифровувати не треба? Все зрозуміло?

Одне слово, у давнину в Кореї жінкам жилося не солодко. Кодекс життя корянки складався з трьох основних законів: до всіїля беззаперечно прислужувати батькові, потім — чоловікові, після смерті чоловіка — синові. Саме тому вдовам і заборонялося знову виходити заміж, не кажучи вже про розлучення.

До речі, розлучення в Кореї завжди дозволялися. Але, як правило, відбувалися вони з ініціативи чоловіка. Найнесприятливішим прикладом дискримінації жінок вважається законоположення про розлучення Чосонської епохи (кінець XIV — початок XX ст.). Жінка мала змогу отримати розлучення лише з двох причин: коли

Короткометражки з життя

1. «Устань з підлоги, вона ж брудна»

Олександра з гордістю носила свій живіт. Їй подобалося бути вагітною і з цього приводу одержувати всілякі знаки уваги від близьких і незнайомих людей. Усвідомлення того, що вона скоро стане матір'ю, розпирало її у прямому й переносному значенні слова.

Ніщо не обтяжувало щасливих днів чекання немовляти: ані робота (Олександра не працювала), ані домашнє господарство (вони жили з бабусею чоловіка), ані токсикоз. Та ось настав час пологів. Постало питання — де? Знайомі порадили одну столичну лікарню: мовляв, сили там хороші, умови непогані, та й недорого беруть. Родичі знайшли «кінці», й Олександра лягла у заповітний пологовий будинок за кілька днів до призначеного терміну.

Їй пощастило. Півтори години потуг і благополучні пологи. Дівчинка — 3 кг 200 г, 52 см.

— Більше я б не витримала, —

пригадає молода мама. — Біль першоношу погано. Не розумію, як жінки народжують по кілька діб?

У передпологовій палаті Олександра від болю повзала підлогою і тихо вила. А медсестри в коридорі навпроти палати обговорювали останню серію «Саванни». Коли завивання породіллі почали заглушати розмову, одна з жінок у білому халаті співчутливо порадила: «Та встань же ти з підлоги, вона ж брудна»...

Я поцікавилася у щасливої матусі: скільки вона, а, вірніше, її родина заплатила за її «щасливе материнство»? Виявилось, 150 доларів. На запитання — навіщо, адже заздалегідь із конкретним лікарем і його бригадою на комплекс пологових послуг не домовлялися, а пологи приймала чергова бригада.

— Не знаю, — Олександра знизала плечима. — Усі платять, так заведено...

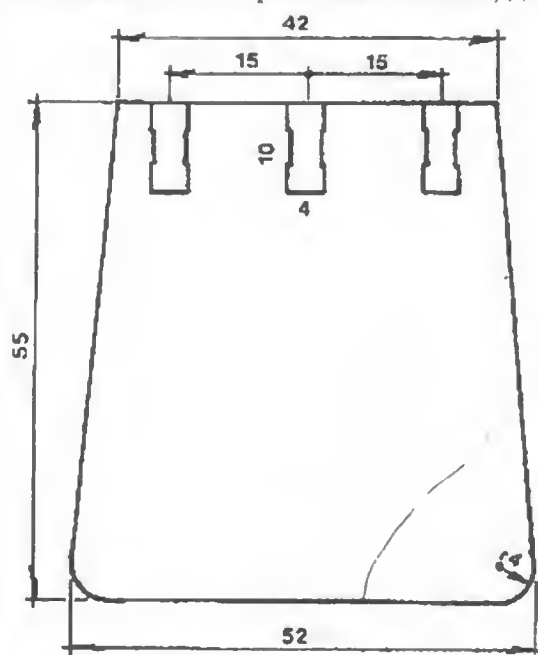
2. Плата за травми

Вікторії запропонували відмовитися від дитини ще в пологовому будинку.

Корисна площа

Шкіряна торба — власноруч!

Ви любите емі добротні сумки, в які влізає абсолютно все, а вас не задовольняють стандартні, запропоновані в магазинах? Не сумуйте. Візьміть 1 м шкіри або якісного її замітника завширшки 70 см. Якщо ви хоч трохи вмісте шити, для

вас не буде ребусом ця елементарна викрійка. Скористайтеся нею. І ви отримаєте задоволення від того, що такої другої торби немає ні в кого.

Розміри — у сантиметрах.

Експертиза не лише для обманутих

Не лише про неї, а й про нього

чоловік надто вже довго кудись пропав або якщо він регулярно б'є її й йому це набридло, тому він дає свою згоду на розлучення.

У чоловіків був ширший вибір: сім «вагомих причин для того, щоб відпустити дружину». Наскільки вагомим — судить самі: неповага до свекра або свекрухи, неспроможність народити сина, тяжка хвороба дружини, аморальність, неохайність, надмірні ревності та крадіжки.

Звичайно ж, більшість з цих причин сучасний суд, який розглядає справу про розлучення, навіть не візьме до уваги. Однак і сьогодні чоловік може вимагати розлучення з дружиною, якщо вона не в змозі народити йому дитину. Річ у тому, що досі роль жінки в Кореї зводилася до «бергінні домашнього вогнища і матері дітей свого чоловіка». Ніхто не забороняє жінкам працювати після одруження, але майже 90 відсотків заміжніх все-таки ставлять хрест на своїй кар'єрі. До речі, коли дівчина бере шлюб, разом із цим вона втрачає й... власне ім'я. Якщо перекласти українською, то це мало б звучати «дружина Андрія» або «дружина старшого брата». А

ось по-справжньому заміжною вважається жінка лише після того, як народить... сина. І після народження сина її вже називають, припустимо, «мати Миколи».

До того ж «культ сина» настільки великий, що зовсім недавно спеціальним законом медикам УЗД було заборонено повідомляти вагітним стать майбутньої дитини. Жінки, коли дізнавалися про те, що мають народити дівчинку, на п'ятому—шостому місяці відважувалися на переривання вагітності. Як наслідок — кількість хлопчиків у цій країні майже вдвічі перевищує кількість дівчаток.

Але, може, не варто перебільшувати: все-таки не у середньовіччя живемо. Тим паче, що корейський чиновникам і так часто перепадає від американських феміністок. Тепер, наприклад, точаться розмови про те, що буде переглянуто закон про розлучення. Якщо раніше, коли батьки розлучалися, дитина однозначно залишалася з батьком, а жінка отримувала лише те майно, з яким вона прийшла до чоловіка (адже це чоловік годувальник, і все, що придбано за час подружнього життя, належить тільки йому),

то зараз планують прирівняти в правах чоловіків і жінок.

Нині у Південній Кореї можна зустріти й перших «бізнес-леді». Є жінки і в дипломатичному корпусі. Правда, дехто стверджує, що процес фемінізації корейського суспільства надто повільний. Але, як не дивно, головна причина — у самих корейках. З давніх давен в їхніх бабусах виховували покірність чоловікові. І набагато легше прийняти новий закон, аніж пояснити жінці, що вона теж може, коли захоч, робити кар'єру, а чоловікові — що, коли в жінки більше шансів просунутися службовими сходами, то з дитиною може понянхитися й чоловік...

А багато хто з жінок просто відверто дивуються американкам і європейкам: «Адже на них страшно дивитися, завжди забігані, стомлені. Розриваються між роботою і домом: діти без нагляду, чоловіки — з виразкою шлунка і блакитноюкою білявою, жінки — зі стресом...».

І все-таки незалежно від того, в якій країні мешкає жінка, вона бажає частіше чути від коханого чоловіка: радість моя, світло очей моїх, голубко моя сизокрила...

Наталія ФІЛІПЧУК.

жінок фертильного періоду

— Мучитися будеш з нею все життя, запам'ятай моє слово, — умовляла акушерка похилого віку жінку, яка ще не оговталася після пологів. Вікторія не здалася — 29 років, перша дитина, відступати нікуди.

Дівчинка народилася мертва з нашійником від пуповини. Цього дня пологовий зал був порожній, тому з новонародженою вирішили повозитися. Відкачали. Сина грудочка ледь чутино заплакала.

Діагноз дитині поставили у два з половиною роки — дитячий церебральний параліч. Для того, щоб це почути, возили дівчинку в Москву до відомого професора.

І почалося. Лікування, щорічний курс на дитячому курорті, лікарі, фізкультура, безсонні ночі і сподівання на диво. Медичні світила радили робити операцію — підрізати су-

хожилля, в 70-х це було модно. Мати не погодилася.

Дякувати Богові, мізок не був зачеплений, дитина зберегла розумову повноцінність. Майже в чотири роки дівчинка почала ходити. Це було диво.

У 16 років Вікторія оформила інвалідність дочки. Довго сумнівалася, зовні дівчинка виглядала здоровою, — чи не зашкодить вирок ЛТЕК подальшій долі дитини.

Потім вирішила: у тому, що сталося, вона не винна, винен пологовий будинок, вірніше, бригада, яка неправильно прийняла

пологи, в остаточному підсумку — державна система охорони здоров'я. Її безкарність нехай оплачує держава.

Ольга ВІТЕР.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

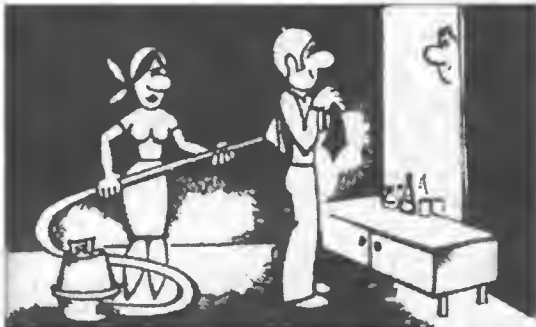
Прибирання — як лупцювання

Ну все, скажете ви, знову якість нав'язування. Кожен здатний радити, а ось справу робити... Правильна думка, звичайно. Але ніхто не проти справи, а навіть зовсім навпаки. Тим паче, що всі ми, егоїсти, тільки й думаємо про те, як би себе оточити комфортом і затишком. Як, як... А ось як: читатимемо уважно цю рубрику та знань набиратимемося. Адже для більшості це — пудний обов'язок. А на другий день знову все покрито шаром пилу. Та ще й діти грязюку по дому рознесли. Але якщо знати всілякі хитрощі, то процеси миття, чищення, відтирання не здаватимуться такими остигдливими.

Масні плями на шпалерах протирають бензином чи порошком магнєзії. Свіжі жирові плями зі шпалер можна видалити промокальним папсром, листочки якого один на другий кладуться на плями і проprasовуються теплою праскою.

Кашель на кухні чи в ванній можна протерти ганчіркою, змоченою в гасі чи столовому оцті (200 г на літр води). Після цього кашель знову зблизить.

Двері та рами, пофарбовані кольоровою олійною фарбою, добре мити теплим процід-женим настоєм чаю.

Не можна мити підлогу содою та милом: від цього фарба тьмяніє.

Паркетну підлогу добре протирають вологою ганчіркою, змоченою холодною водою з додаванням гліцерину (столова ложка на склянку води).

Щоб попередити висихання лінолеуму, його раз на два—три місяці протирають м'якою ганчіркою з оліфою, а потім — сухою тканиною.

Щоб двері не скрипіли, покладіть у петлю, що скрипить, шматочок графіту.

Щоб позбутися тютюнового диму в кімнаті, де курили гості, запаліть кілька свічок.

Сім кілків шлюбного раю

Навіть такий цинік, як Ерве Базен, знайшов оптимізм (хай навіть з гірчинкою) для останніх акордів своєї відомої книжки «Подружнє життя». Саме у заключних реченнях автор розмірковує про пилінки: «Немає жодного дому, жодної сім'ї, де б їх не було. Та ми знаємо: в нас є дещо, що, спалахнувши, спроможне осяяти їх деколи, і вони засвітаються».

Коли комусь не вистачає того «дещо», він йде до психолога. Щоб озброїти себе знаннями про виходи з сімейних глухих кутів, ми разом з вами навідувалися до Тетяни ІОРЧЕНКО, старшого наукового співробітника Інституту психології Академії педагогічних наук України імені Г. Костюка. Консультант упевнена: будь-які проблеми подружжя розв'язує залежно від того, на якій сходинці воно перебуває. Тому вступна розмова — саме про цикли розвитку сім'ї, а також про особливості початкового етапу шлюбного життя.

— На який вік припадає найбільша доза проблем?

— Найчастіше вони виникають тоді, коли сім'я переходить з одного циклу на інший. Таких у середньостатистичному варіанті є, принаймні, сім. 1 — період залицяння, 2 — молодість сім'ї, 3 — від часу народження першої дитини до часу народження другої, 4 — від народження другої дитини до виходу з сім'ї першої, 5 — від виходу з сім'ї першої дитини до виходу з сім'ї другої, 6 — вихід з сім'ї останньої дитини, коли чоловік і дружина знову вчаться жити удвох і розмовляти між собою. І, нарешті, 7 — коли помирає один з подружжя, а від другого життя вимагає нових форм пристосування до середовища.

— Період залицяння — це вже сім'я?

— У певному віці розпочинається пошук сексуального партнера, потенційного — для шлюбу. Уже у 16—17 років людина «рівняється» не на батьківську сім'ю, а на світ, в якому намагається знайти свою «половинку». І це вже початок сім'ї. У цей період слід подолати певні перепони.

— А якщо ці завдання не знайдуть свого розв'язання?

— Тоді вони залишаться у зібганому вигляді на наступний етап і цим «перевантажуватимуть» родину.

— До прикладу, які?

— Приміром, нестача потрібних засобів для залицяння до особи протилежної статі. Якщо таких в арсеналі людини немає, вона назавжди залишиться самотня. Або якщо є у «недоробленому» стані, то у майбутній сім'ї цей дефіцит відчуватиметься й надалі.

— Тобто у цей час проблеми так чи інакше дотичні до такого поняття, як «зрілість»...

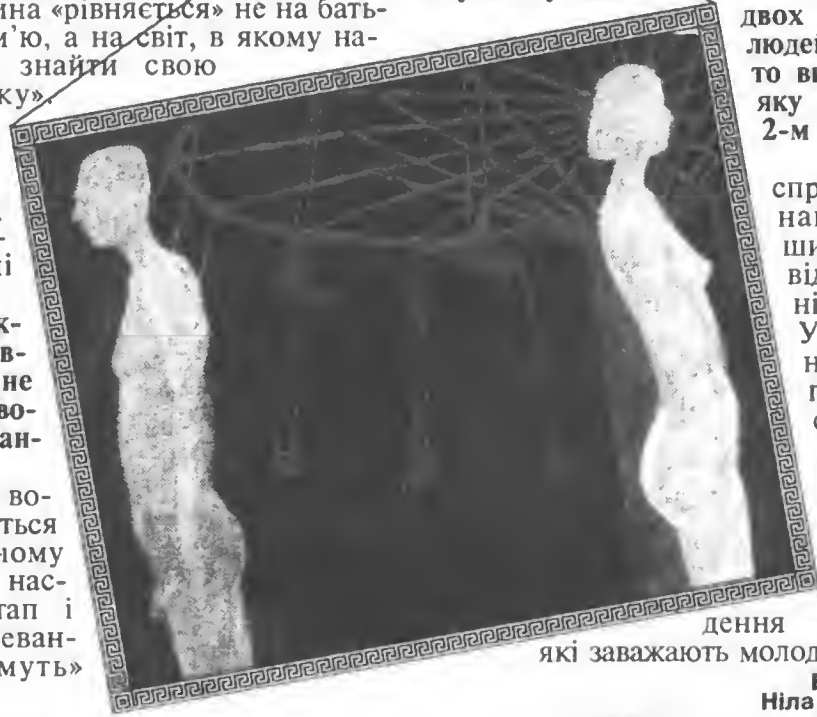
— Розвиток особистісної зрілості — стрижнев завдання цього віку. У молодій людини недостатньо моральних критеріїв, які могли б стати регуляторами поведінки. Окрім того, підлітки фінансово та емоційно залежні. Вони мають позбутися залежності ще до вступу у шлюб. Взагалі, дуже важливо, щоб у кожному періоді розв'язувалися адекватні йому проблеми.

— Але, все-таки, пайкритичнішою смугою у житті

двох близьких людей прийнято вважати ту, яку називають 2-м етапом.

— Це справді — найскладніший і найвідповідальніший час. У майбутньому поговоримо саме про нього, а також про специфічні для нашого сьогодення чинники, які заважають молодій сім'ї.

Бесіду веде
Ніла ІВАНЕНКО.

Наш лауреат не ставить крапку

Зі святом вас, закохани!

Протягом двох тижнів журналісти, які роблять «Сім'ю», відволікалися від роботи і ледь не весь час думали про кохання. А приводом для такого ліричного байдкування стали листи, що надійшли на конкурс до Дня святого Валентина — його відзначатимемо завтра. Перелопативши наперевий заваз із цієї незвичайної кореспонденції, ми нарешті зупинилися на вичерпному і змістовному посланні від Олени НІКІФОРОВОЇ з Полтавщини. Їй буде вручено приз.

Нижче друкуємо листа-переможця, а також деякі інші кращі розповіді та відгуки читачів.

Іван ІЛЛЯШ,
завідувач відділу листів.

Виграли у долі щасливий квиток

У вас вийшла чудова рубрика «Сім'я». Вирішила і я розповісти про своє кохання. Жили ми в одному селі. Я розлучена, Він одружений. Віталися, разом на святах гуляли. Були в дружніх стосунках з його дружиною. Знала я і про їхні сімейні негаразди. Раптом хтось приніс чутку: Вона забрала дітей і пішла до іншого.

Через місяць по тому Він прийшов до мене. Одразу зрозуміла причину візиту. Вислухала його уважно і попросила три дні на роздуми, хоча вже знала свою відповідь — «так». По всьому селі тільки й мови було, що про нас. Скільки бруду вилили! Тільки я сім'ю не розбивала. Раптом — страшна звістка: Вона померла. Жодної хвилини я не вагалася, брати дітей чи ні. Мене попереджали, мовляв, діти дуже «важкі». Виявилось, що це неправда. Ось уже півтора року живемо разом. Хлопчик дуже добрий, чудово грає в шахи. Йому 14. Дівчинці 10, вона влаштовує домашні концерти та любить дарувати подарунки. Синови від мого першого шлюбу — 10. Усі вони між собою порозумілися. А рік тому в нас народилася дівчинка-перлинка, загальна улюблениця. 28 лютого їй виповниться рік. Приїжджайте до нас на постріжини — самі побачите наших чудових діток.

Ось така історія про те, як ми виграли в долі щасливий квиток. Тільки крапку я не ставлю...

Олена НІКІФОРОВА.

Зубівка
Полтавської області.

Усе сталося за чотири дні

Дорога редакція газети «Голос України»! Мені дуже сподобалася «Сім'я». І я вдячна її ведучим за цікаві статті...

Вирішила написати вам про найдорожчих, найрідніших мені бабусю і дідуся та про їхнє кохання.

Вони познайомилися 23 січня 1939 р., а вже через чотири дні (!) одружилися. 27 січня ц. р. Павло Петрович і Марія Андріївна Алексинин відзначили своє діамантове весілля. Шість десятиріч разом!

Війна, голод, нестачі випали на їх молодість. Та ніщо не загасило вогонь, запалений в серцях шістьдесят років тому. Подружжя виростило доньку та двох синів, дало дітям освіту, одружило їх і дочекалося внуків та навіть трьох правнуків.

Протягом двох останніх років ми з чоловіком та двома доньками живемо разом з дідусям та бабусею. І щодня захоплено спостерігаємо, як вони оберігають одне одного словом і ділом. Коли бабуся захворіла, у дідуся були повні очі

сліз. Як він просив нас із чоловіком (лікарів за фахом): «Діточки, вилікуйте її, допоможіть їй, дуже вас прошу, мені не буде життя без неї.» Дав Бог, хвороба відступила.

Дідусь і бабуся — яскравий приклад для всієї нашої родини. Виявляється, можна закохатися з першого погляду і пронести почуття крізь життя...

Ірина ДАНИЛЬЧЕНКО.

Бершадь
Вінницької області.

Відповідайте сексстандартам і вас кохатимуть!

Шановні ведучі «Сім'ї! Від імені холостяків-читачів «ГУ» вітаю появу «Сім'ї» в парламентській газеті. Дивно, чому редакція так пізно здогадалася запровадити таку корисну рубрику. Сподіваюся, зможу побачити на цих сторінках об'єктивну картину того, що відбувається із сім'єю в суспільстві. Чому так багато розлучень? Чому матері виявляють свавілля щодо зустрічі дитини та батька після розпаду сім'ї? Чому жінки скаржаться на нестачу об'єктів для кохання і шлюбу?

Майте совість, дорогі жінки! В добу фемінізму вашим ідеалом є чоловік-паж, чоловік-служник. У той самий час ви, жінки, мало приділяєте уваги своїй зовнішності, й передусім фігурі. Адже чоловіки люблять очима. Фотомоделлю мусить бути кожна: не має значення 16 їй чи 60! Працюйте над собою, ходіть на роботу пішки чи їздіть на велосипеді, робіть що завгодно — тільки відповідайте сексстандартам часу. Тоді побачите: закохати в себе не так уже й складно!

В. ЛИШЕВСЬКИЙ.

Київ.

Ви — наче ліки

Шановна редакціє! Прочитав перший випуск «Сім'ї» і мушу сказати, що це — добрі і корисні наміри вашої газети. На-

ше суспільство — єдина велика сім'я, що складається з наших маленьких сімей. І від того, якою буде моя чи твоя сім'я, залежить, яке буде суспільство.

...Нинішнє суспільство хворе — гірка правда. Тож нехай ваша газета є, де одним з ефективних засобів при одужанні нашої «сім'ї».

Іван ХИЖНЯК.

Степне
Полтавської області.

Фото
Анатолія ВОРОХА.

Анекдот від сусіда

У паризькому кафе:
— Подивись, — каже молода парижанка своєму чоловікові, — там, у кутку, хіба не Віктор Гюго?
— Що ти, крихітко, він же помер!
— Ні, ні, дивись, він ворушиться!..

У тенетах партнера-заздрісника

Ось так!

Якщо людина не знає, чим себе зайняти, і розгубилася у життєвих орієнтирах, вона починає ревнувати і заздрити.

Жінки (розглянемо під цим кутом саме їх) потерпають і від першого, і від другого. Однак коли про ревнивців пишуть і пишуть, заздрісників часто обминають. І хоча заздрощі у чомусь перетинаються з ревнощами, перші є недоліком замаскованим. А тому — небезпечнішим.

Заздрощі супутника охоплюють минуле і теперішнє життя жінки, її попередні зв'язки, стиль життя, зовнішність, успіхи на службі, контакти з чоловіками на роботі і навіть її несерйозні захоплення популярними артистами. Як правило, жінки стають жертвами тих, хто прикриває свою заздрість зухвалими бравадами і вкрай неестетичними «ударами нижче пояса».

До речі, вони все це

роблять здебільшого несвідомо, а їх уже розподілили на п'ять психотипів. Тож які чоловіки найзаздрісніші?

1. Невпевнені у собі, закомплексовані, наділені почуттям неповноцінності. Вони сприймають інших чоловіків як загрозу для стосунків зі своєю коха-

ною. Скоріше усього, у минулому вони пережили приниження на любовному фронті і тепер не вірять, коли жінка запевняє: «Мені з тобою добре».

2. Тип Дон Жуана, облуптаного численними романами. Такий пан з власного досвіду знає, що можна когось у когось «вкрасти», тому й побоюється, що з ним вчинять так само.

3. Чоловік із сексуальними проблемами. Переживає, що партнерка шукатиме когось кращого.

4. Імпозантний, привабливий чоловік. Подобається жінкам, при нагоді спостерігаючи за тим, як реагують на флірт їхні напарники. Хочє усамітнитися зі своєю коханою у високій вежі, бо не впевнений ані у собі, ані в ній.

5. Чоловіки з психічними відхиленнями, наприклад, з патологією заздрощів, заздрощами параноїчними тощо.

А хто тоді не належить до цих екземплярів чоловічої статі, яких жаба давить? Розмірковуючи про це, слід не забувати: спільне життя з заздрісником може перетворитися на справжнє пекло. І замість того, щоб вкотре виправдовуватися перед таким неводахом, відведіть його до психіатра.

За матеріалами зарубіжної преси.

Рідня

«Вмочай перо у правду»

Ця фраза дісталася нам у спадок від Василя Шукшина. А до неї Василь Макарович додавав: «Нічим іншим більше

не здивуєш». Хто, як не ви, здатен найправдивіше, найзахопливіше, найжвавіше і водночас лаконічно розповісти про своїх найближчих людей? І — здивувати всіх!

Під новою рубрикою — аж ніяк не конкурс. А можливість продемонструвати всьому світові свою любов до родини. У формі, схожій на шкільний твір (ще не забули, я його писати?). Коли накидаєте кілька слів на цю тему, покладіть аркуш у конверт, на якому поставте позначку: «Рідня». Кращі оповідки буде опубліковано.

Фото Анатолія ВОРОХА.

Рецептик

Гості, запрошені на День святого Валентина, ось-ось постукають у двері. А ви боїтеся, що не встигнете нічого спекти, та й набір продуктів у вас украй обмежений. У такому випадку скористайтесь нашими простими порадами.

Сердечки з сиру

Для тіста слід узяти 250 г сухого сиру, 250 г маргарину та 4 повні ложки борошна. Для обсыпки використайте півсклянки цукру, 1—2 ст. ложки маку, стільки ж тмину та жменю мелених горіхів.

Маргарин розітріть із сиром до однорідної маси, додайте борошно й замісіть тісто, після чого розкачайте його товщиною у 0,5 см. Виріжте ножем сердечки висотою 3 см, або скористайтесь формочками. Зверху посипте цукром, горішками, маком, тмином. Впікайте при температурі 210—220 градусів до золотистого кольору.

Медовий пиріг і любовний аромат

Залийте свіжозавареним гарячим чаєм 0,5 склянки меду (можна штучного), 0,5 склянки цукру, по 0,5 чайної ложки соди, молотий гвоздик, кориці, а також пару пучок солі. Ретельно розмішайте і додайте 1,5 столової ложки олії та 1,5 склянки борошна. У тісто

«кексової» густоти можна додати цедри чи родзинок. Вилийте суміш у змазану олією форму і випікайте 30 хвилин при температурі 180 градусів.

Кориця, запахом якої наповниться ваша оселя, — відомий афродізіак (тобто продукт, що стимулює любовний потяг). Так що споживання пирога з гостем протилежної статі, можливо, набуде особливого сенсу. До речі, духовний пиріг смачний і сам по собі, і як основа для торта з кремом — бажано сметанним.

Цього дня грайтеся у «хрестики-нулики»

Кохання!
Що чарівніше за нього?

Давня легенда розповідає: у III столітті один із римських імператорів заборонив людям одружуватися. Бачачи страждання закоханих, молодий єпископ Валентин вінчав їх таємно. «Доброзичливі», звісно, донесли імператорові, і захисник закоханих опинився у в'язниці.

Але гра долі! Сліпа дочка наглядяча своєю ніжністю та турботою запалила кохання в серці єпископа. І почуття не залишилося без відповіді... Перед страстою він устиг надіслати коханій записку-прощання. Лише два слова: «Від Валентина»...

У VI столітті Рим підніс Валентина у святі 14 лютого, в день смерті мученика, його почали поминати закохані. З XIV століття день Валентина почали святкувати в Англії і Франції як день молоді. Невдовзі він став популярним у Швейцарії, Німеччині, Австрії, Штатах як день дружби. І тільки після другої світової війни, що принесла гіркоту втрат і переоцінку цінностей, святу Святого Валентина повернули його первісне значення — день закоханих. Нині його відзначає весь християнський світ.

Зі святом закоханих пов'язано багато цікавих звичаїв. Так, у XIII—XIV ст. 14 лютого в Європі влаштовували незвичайну лотерею. Хлопці витягували зі спеціальної коробки папірці, на яких написано імена дівчат. Хлопець на все свято (а за обопільного бажання й назавжди) ставав кавалером дівчини, папірець з іменем якої він витягнув. Згодом ті, хто завдяки лотереї ставав паром, дарували цього дня одне одному подарунки.

В Англії молоді люди сподівалися зустріти свою долю саме цього дня. Вони використовували магічні заклинання, які мали допомогти втілитися їхнім бажанням. Дівчата приклеювали лаврові листочки до подушки, сподіваючись, що їхній обранець з'явиться уві сні.

А на Сицилії існувало повір'я: якщо дівчина простоїть біля вікна півгодини перед сходом сонця напередодні дня Валентина, вона зможе дізнатися, чи вийде цього року заміж. Вважалося, що коли за цей час вона побачить чоловіка, то її сподівання здійсняться.

У Німеччині дівчата саджали в день закоханих цибулини і біля них установлювали таблички з іменами потенційних наречених. Яка з цибулин проростала ра-

ніше, за того й треба було виходити заміж.

Наприкінці XVI століття став популярним звичай надсилати романтичні послання коханій людині. Але перші письмові освідчення в коханні належать до XV століття. У Британському музеї зберігається найдревніша «валентинка». Її написав герцог Чарльз 1415 року під час ув'язнення в Тауері й таємно надіслав дружині.

Згодом «валентинки» цінувалися вище за будь-які подарунки. Закохані ховали свої почуття в символах, картинках. Часто «валентинки» робили у вигляді пакетиків, щоб доленосного символу кохання важче було дістати. А ще «символи» запікали в торти. І якщо людині щастило, вона отримувала шматочок торта із сюрпризом.

Цікавий факт: з'ясовується, гра в «хрестики-нулики» також одна з валентинських традицій. Її сенс полягає в тому, щоб знайти шлях до згоди.

І тим, хто ще не зустрів своє справжнє кохання, можна побажати: повірте у диво — і цього дня ви обов'язково його зустрінете.

Ольга ГЕРАСИМЧУК,
Наталія КАРДАШ.

Особливості зимового відпочинку

За 140 кілометрів від Чопа — україно-угорського прикордоння — серед заповідного тепу Альфельда привільно розкинулося невеличке містечко з важкою для слов'янської вимови назвою — Хайдусобосло. Тут не знайдеш гір з їх зимовими привабливостями чи райських куточків із канарською чарівністю, що набила оскомину навіть «новим українцям». Але дивина, коли подивитися, — це непримітне містечко вабить не тільки люд з Німеччини, який звик шукати не дорогий, але комфортний відпочинок. До Хайдусобосло їдуть зі США, Японії, російського Далекого Сходу, з Польщі, Чехії та Словаччини. Маленьке містечко протягом року приймає... мільйон гостей.

Такі за кілька хвилин доставило мене з вокзалу на проспект, забудований 8—12-поверховими новітніми готелями. Один з них має назву «Деліаб», що означає «Міраж». Це — три корпуси на березі величезного озера з тисячами диких качок.

Тильний бік готелю виходить у парк, який розкинувся на 26 гектарах, — затишний,

доглянутий, з таємничими місцями, що ведуть до малесеньких острівців з плакучими вербами, вкритими цієї пори гірляндами сяючого на сонці інею. Та не це вразило, а двацять п'ять басейнів, наповнених з тисячометрової глибини цілющими гарячими водами. Круглі й видовжені, з пристроями для створення «океанських» хвиль, справжні 50-метрові спортивні, просто неба і в павільйоні — вони аж зачаровували. І не тільки мене — у басейнах плавали, мирно розмовляли, читали романи, заспокоювали надміру пустотливе підрастаюче покоління, одне слово, розкошували відпочинком і наче принагідно позбавлялися різних набридливих недуг, бо вода насичена мінералами, що несуть людині здоров'я.

— Воду що добули випадково, ще у двадцять роки, коли шукали нафту, — каже Нодь Гаспарне, яка ось уже протягом двох десятиріч працює директором готелю «Деліаб». — Нафти не знайшли, та про це ніхто не шкодує. Справді бо, ця вода стала «золотим дном» для Хайдусобосло.

Пані Гаспарне розповідає, що сезон тут практично не закінчується. Весняно-літній наплив гостей, звичайно, коштує дорожче, восени і взимку — солідні знижки на все: від вартості номера, залізничного квитка до ресторанних меню. До речі, ресторанну справу тут поставлено з розмахом — є зали на 200—250 місць, а є невеличкі затишні підвальчики з домашніми стравами і винами, з маленькими оркестрами і циганським плачем скрипок. І система обслуговування весь час розширюється, от і в «Деліабі» вже цього року додалися до саун, тренажерного залу ще й власні басейни — купайся, не виходячи з готелю.

У мене до Угорщини особливе ставлення: саме тренування в угорському басейні на острові Маргіт відкрили мені шлях на Олімпійські ігри в Мельбурні. Збірні СРСР більше місяця тренувалися тут, і це були найплідніші дні не тільки для мене, а й для товаришів по команді. Тож потрапивши десятиліття по тому до Угорщини, я особливо прискіпливо додивлявся до всього. І не розчарувався: угорці, не

втративши на перехідному періоді багато що з того, чим пишалися колись, зробили помітний ривок в економічному розвитку. Все здобувається великою працею, наполегливістю, працелюбством, життя ще не мед — варто згадати недавній страйк залізничників. Але, не маючи багатств, відпущених природою іншим країнам, угорці зуміли з величезною користю поставити собі на службу туристичні приваби країни. І не дивина, що цей рік оголошено в Угорщині роком гастрономії та вина. 97 тисяч гектарів у 22 виноробних районах, серед яких Бадачонь, Егер, Токай, щороку постачають до столу майже п'ять мільйонів білих і червоних вин. Над усіма виробниками стоїть Академія вина — пантеон якості й національної честі. Не випадково ж торік понад 26 мільйонів гостей скористалися з гостинності угорців.

Доля була прихильна до Угорщини, обдарувавши її численними джерелами термальних і лікувальних вод. У Хайдусобосло навіть у багатьох приватних будинках є

власні гарячі джерела, водою яких наповнюють ванни й опалювальні системи. Сьогодні у 22 містах (у тому числі й у мільйонному Будапешті) і 62 населених пунктах діють джерела, офіційно визнані лікувальними. Я познайомився з 89-річним Бато Тібором, «позаштатним» консультантом директорки готелю «Деліаб», який от уже півстоліття прославляє у пресі омолоджувальну дію тутешніх теплих вод. Дивлячись на бадьорого, моложавого колегу по перу, не міг не погодитися з його твердженнями. Провівши в містечку два тижні, я дійшов власного висновку: тутешнє повітря й вода (навіть плюс гастрономія і вино) дають змогу схуднути щонайменше на 0,5 кілограма на добу, полікувати суглоби, обтяжені спортивними перевантаженнями в минулому, врівноважити нервову систему, поліпшити серцевий ритм.

Повірте, нема кращого відпочинку за міжсезоння в Угорщині...

Ігор ЗАСЕДА.

Хайдусобосло — Київ.

Пригода італійця в Росії

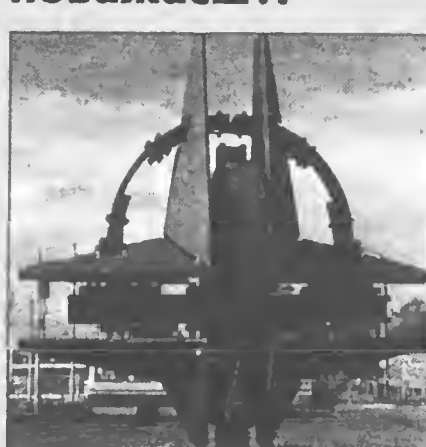
Справді, не мають меж російська гостинність і бажання догодити гостеві. Поки італійський прем'єр Массімо Д'Алсма вів у Москві переговори, один з літаків президента РФ наїхав на його персональний лайнер, що мирно стояв у Внукові. «ДС-9» мало не залишилося без хвоста, і зраділі росіяни отримали змогу люб'язно запропонувати італійцеві свій спецлітак! Щоправда, той відмовився — мабуть, не відрізняв елементарний вияв гостинності від браку кваліфікації пілотів.

Революція в насінництві

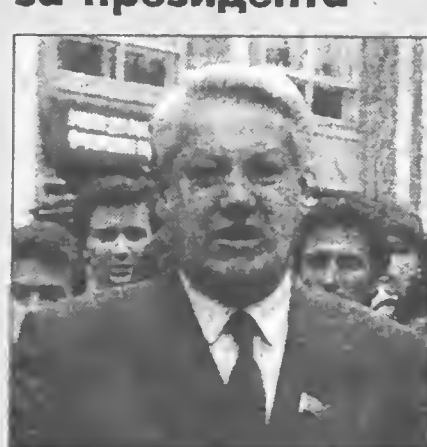
Ніхто й гадки не мав, що, окрім секретних ядерних програм, Північна Корея має ще й не знані досі сільськогосподарські. А стало це відомо після того, як керівник КНДР товариш Кім Чен Ір привселюдно закликів «сільськогосподарських трудівників країни сіяти більше картоплі та добиватися революції у насінництві». Отож поки увесь світ картоплю саджає, північні корейці її вже давно засівають. Чи не революція?

Ти мене поважаєш?!

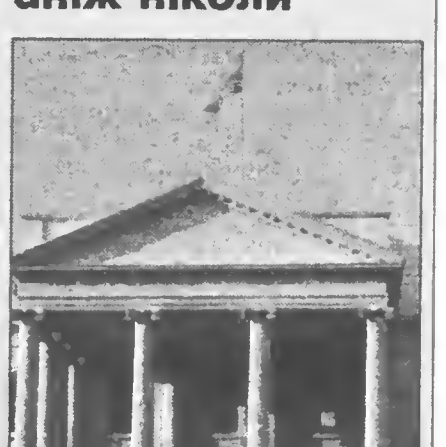
З'ясовується, це сумнозвісне «п'яне» запитання вже взято на озброєння НАТО. Альянс, заявив представник держдепартаменту США Джеймс Рубін, введе свої війська до Косова лише за згоди і албанців, і сербів — але якщо від останніх згоди не буде, то їх бомбардуватимуть, доки не одумуються. Тобто почнуть НАТО поважати. Що ж, принцип непоганий, алт лише загроза хронічного алкоголізму турбує: сподобається це альянсові — знову й знову буде хотітися...

Аргумент за президента

Значного удару по твердженню опозиції про немічність президента Єльцина завдала інформація його прес-секретаря. Він розповів, що під час зустрічі з Клінтоном той запитав: «А де Примаков?», на що Борис Миколайович жартома поцікавився: «А чому ви забули мадам Олбрайт?». Було сказано саме «Олбрайт» — не «Моніку Левінську»! Жодних сумнівів: розум у Єльцина ясний, він упевнено відрізняє держсекретаря США від экс-коханки Клінтона. То які проблеми?

Краще пізно, аніж ніколи

На певні роздуми наштовхує заява помічника американського держсекретаря Мартіна Індіка про те, що США «останніми дійшли висновку» про необхідність повалення режиму Саддама Хусейна — раніше всі думали, що Вашингтон зробив такий висновок найперший! Але, мабуть, велика любов і повага до іракського лідера заважали Америці об'єктивно оцінити ситуацію... Тепер доводиться наздоганяти втрачене й повертати авторитет: ракетно-бомбовими ударами.

СЛЮЗИ СВЯТОГО ВАЛЕНТИНА

(Початок на 1-й стор.).

Тоді ці вчинки пояснювали благородством, патріотизмом та героїзмом наших солдатів. І це — поза сумнівами. Але передусім чи не свідчили вони про те, що рядові «інтернаціоналісти», приречені виконувати війський обов'язок на чужій землі, усвідомлювали безглуздість своєї участі в афганській війні? Назавжди залишаючи спекотні афганські гори, наші солдати не випадково забирали звітти і надгробніobelіски своїх загиблих товаришів...

Але і тепер про мертвих побратимів колишнім «афганцям» доводиться піклуватися самим. Скажімо, зміст діяльності Дніпропетровського обласного фонду ветеранів війни в Афганістані, сьогодні зводиться до того, аби не забути поіменно нікого з тих, кому випало воювати

на чужині. Як і їхніх матерів та вдів. Ось і нині фонд влаштував виставку фотокарток, зроблених і привезених «звітти» самими «афганцями».

З двох тисяч зібраних «любительських» знімків організатори відібрали для виставки майже чотири сотні. Ми для публікації в газеті — дешицу. Але, переглядаючи фотознімки, згадали про пристрасті, котрі вирували свого часу під час відкриття у Дніпропетровську пам'ятника полеглим «афганцям». Тоді можновладці міста над усе не хотіли, щоб на пам'ятникові залишилися викарбувані слова Тараса Шевченка.

Але вони залишилися. Ось ці:

*Лягло косьми
Людей муштрованих чимало.
А сльоз, а крові? Напоїть
Всіх імператорів би стало
З дітьми і внуками, втопить
В сльозах удов'їх. А дівочих,
Пролитих тайно серед ночі!
А матерніх гарячих сльоз!
А батькових, старих, кровавих,
Не ріки — море розлилось,
Огненне море!*

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровськ.

Що винен — оддати повинен

Енергозбереження

Ше до кінця нинішнього року у кишенях харків'ян з'являться «електронні гроші» розрахунку за комунальні послуги. Автори незвичайного проекту впевнені, що нова система змусить споживача більш відповідально ставитися до оплати за використані енергоносії.

Управління житлово-комунального господарства Харківської облдержадміністрації спільно з відповідними службами Харківського міськвиконкому і східно-український енергетичний банк «Мегабанк» за підтримки комунальних підприємств регіону створюють у Харкові оригінальну систему розрахунку за використані населенням енергоносії, відому в місті як «Єдиний розрахунковий центр» (ЄРЦ). Ідея не нова. І її сучасні харківські розробники далекі від думки, що одного чудового дня в наших оселях зразу все стане на свої місця: гаряча вода в крані буде гарячою; батареї водяного опалення почнуть обігрівати помешкання, а не ізбирати в ньому промерзлим трубами останні залишки тепла, а всі ми почнемо акуратно і бережливо ставитися до дарів матінки-природи і найголовніше — вчасно за них платити. Але те, що Єдиний розрахунковий центр нормалізує, приведе до якогось певного порядку вкрай занедбані справи у комунальному господарстві міста — не викликає сумніву навіть у найбільш заповзятих опонентів цього нововведення. До того ж простота і прозорість запропонованої схеми розрахунку з початальниками енергоносіїв наразі дадуть змогу й нам, споживачам, розібратися в надто складному питанні нашого часу: кому, скільки і за що ми винні? А хто і за що винен нам?

Завдання центру абсолютно гуманні: полегшити наше життя

Власне кажучи, Харківський ЄРЦ уже реально існує й діє. У центрі міста, як і належить центральному конторі, йому надано відповідне приміщення, в якому закінчується ремонт, що відповідає його статусу. Призначено його начальника — чарівну Галину Сергіївну. Заповнено й решту вакансій. Створено відповідну мережу приймання та передачі інформації, оформлення платежів та проведення банківських розрахунків з усіма підприємствами та організаціями, зайнятими в цій програмі. Наприклад, робочі місця в центральному офісі оснащені комп'ютерною технікою так, що, проходячи повз, мимоволі ловиш себе на думці: якби треба було зафіксувати кожне «апчи» у кожній окремо взятій квартирі, то й з цим завданням спеціалісти центру справилися б успішно. Втім, це лише жартівлива гіпербола. Ніяких надмірностей, ніяких не потрібних електронних цапчок, а тим більше шпигунських штучок стеження за нашими будинками, тут, зрозуміло, немає. Завдання центру суто цивільні і абсолютно гуманні: полегшити наші взаємні стосунки з початальниками води, тепла, газу, електроенергії, а також з незмінними господарями нашого житла — горезвісними жеками, які досі були невіддільні жодним реформам.

Усе нове — добре забуте старе

Найважче до останнього часу в Харкові (і діюча дотепер практично в решті міст України) система оплати за комунальні послуги та енергоносії, розповідає голова правління «Мегабанку» Віктор Суботін, мала низку істотних недоліків. Та найбільше населення не влаштовувало й дратувало те, що щоразу доводилося заповнювати пачку різноманітних квитанцій, завжди в них плуталися і, як правило, постійно робити помилки під час розрахунків з різноманітними відомствами, не підозрюючи і не знаючи при цьому про свої прорахунки й заборгованість. Обговорюючи не раз із керівниками міста, області, комунальних підприємств цю та багато інших проблем, пов'язаних з неплатежами, «розчиненням» і «незаконним» «прокручуванням» грошових засобів, ми спробували їх вирішити і, здається, вирішили, не винаходячи велосипеда, а лише уніфікували, адаптували до нового українського законодавства той порядок і ті правила розрахунку за єдиною квитанцією, які існували ще за часів Радянського Союзу. Правда, значно змінивши саму систему обліку й оплати, її інформаційного забезпечення, розробивши для цього спеціальну комп'ютерну програму і так звані електронні гроші, якими харків'яни розраховуватимуться за комунальні послуги вже цього року...

Керівник «Мегабанку» ознайомив нашого кореспондента зі всіма подробицями цього фінансового механізму і відповів на досить кверзні запитання, щоб у пресі не склалося враження, що тут зводиться якась чергова піраміда. Тому назву лише деякі основні його особливості.

Кожний квартиронаймач може отримати вичерпну інформацію про свої проблеми з оплати енергоносіїв

Отже, ЄРЦ Харкова, з одного боку, — універсальна інформаційна база, що акумулює всі дані, пов'язані з виробництвом, постачанням, споживанням енергоносіїв і оплатою за них кожним окремо взятим квартиронаймачем. А з другого — своєрідна міжбанківська установа, що приймає від населення єдину квитанцію й оплату за використані енергоресурси і перерозподіляє фінансові засоби підприємствам, на адресу яких вони надійшли. Звичайно, це досить спрощене уявлення про проходження фінансових потоків. Але основний принцип роботи центру саме такий. Відтепер кожен квартиронаймач у будь-який момент може отримати вичерпну інформацію про його взаємостосунки з комунальниками. Так само, як підприємства комунальної галузі й енергетики — навести довідки: хто, скільки й кому заборгував і заплатив та де ці гроші. Тому, якщо до створення ЄРЦ населення, комунальники та енергетики, працівники жеків «гнали в свої ігри» ніби втемну, то з його появою ситуація на цьому ринку стала настільки прозорою, що говорити про можливість появи якихось нових хитромудрих комбінацій, гадаю, навіть немає сенсу.

Це не чергова фінансова піраміда, а прозора система, у якій все очевидно

Директор Єдиного розрахункового центру Галина ХОТІНА вважає, що основна робота зі створення цієї структури майже завершена. «Мегабанк» вклав у цю справу близько мільйона шк не знецінених гривень. Проте це може бути лише половина тих коштів, які будуть потрібні для його остаточного завершення.

На першому етапі, розповідає Галина Сергіївна, всі харків'яни отримають бланки так званої єдиної розрахункової квитанції, яка набагато спростить оформлення платіжного доручення. Та вже найближчим часом ЄРЦ має намір оснастити всі традиційні пункти приймання від населення комунальних платежів комп'ютерною та іншою оргтехнікою. У такому разі ніякої квитанції заповнювати не доведеться. Досить буде назвати своє ім'я, адресу чи ідентифікаційний код, щоб у лічені секунди отримати ясну картину, наскільки ви розрахувалися за ваш комфорт і затишок, яка субсидія вам належить тощо. Заборгованість можна погасити і зразу, і частково. При цьому квартиронаймач вибирає сам, за що йому в першу чергу платити. Розраховуючись, клієнт отримує на руки чек. Коли будуть введені магнітні картки, стосунки «квартиронаймач—ЄРЦ» ще більше спростяться.

Поширена думка «платили б усі, якби було чим» не завжди відповідає істині

Думка, що сплачувати дедалі зростаючі суми за наймання житла та комунальні послуги населення вже не в змозі, як показує практика, не завжди відповідає істині. Не платять, як правило, ті, кого віднести до незаможних якось не зовсім і зручно. Але це не значить, що ЄРЦ виношує якісь таємні плани про те, як знайти управу на злісних неплатників за комунальні послуги. У нього зовсім інші завдання. Втім, керівництво центру та місцева влада гарантують, що це нововведення ніяк не змінить тарифної плати. Вона не збільшиться й на копійку. Всі витрати щодо вдосконалення системи оплати банк бере на себе. А у відповідь на запитання скептиків і недовірливих громадян: «У чому ж тоді вигода від цього руйнівного жесту навіть для такої організації, як банк?» — банкіри радять зазирнути в найпростіший посібник з економіки, щоб ознайомитися з азами банківської науки.

Водночас спеціалісти в галузі психології небезпід-

Єдиний розрахунковий центр нормалізує, приведе до якогось певного порядку вкрай занедбані справи у комунальному господарстві міста

ставно вважають, що чітко визначена інформація про боргові зобов'язання, а тим паче регулярне нагадування про їх існування, добре впливає на прийняття позитивного рішення і, врешті-решт, підштовхне боржника до їх погашення.

Треба сказати, що в кількох невеликих містах України подібні схеми розрахунків впроваджені значно раніше, і вони показали свою перевагу. Харківська розробка відрізняється тільки більш досконалим «інструментарієм» і значними масштабами застосування.

«Електронні гроші» — не розкіш, а засіб зручності і бережливості

Якщо перший етап цього неординарного комунального експерименту в Харкові закінчиться успішно — а в іншому результаті ніхто з його натхненників не сумнівається — то вже до кінця року харків'яни почнуть обзаводитися так званими електронними грошима у вигляді магнітних карток, призначених винятково для оплати комунальних послуг. Розробку цієї системи платежів завершено повністю. Випробування на спеціальних стендах у Національному банку підтвердили її надійність. Якщо вона витримає перевірку й часом, то наблизить нас ще на один крок до цивілізованого світу, який уже не мислить себе без зручної пластикової картки. Правда, ще зручніше було б мати цю картку з грошима, а не з жалюгідними копійками, призначеними до того ж для погашення боргів.

Єдиний розрахунковий центр — це надовго, якщо не назавжди

— Я думаю, що система Єдиного розрахункового центру, — коментує перші результати його роботи начальник управління житлово-комунального господарства Харківської облдержадміністрації Олександр НЕПОМНЯШИЙ, — дасть змогу не лише систематизувати надходження коштів, ефективно перерозподіляти їх відповідно до укладених договорів, а й аналізувати ситуацію, що складається на той чи інший момент у комунальному господарстві регіону. Наприклад, мені як керівникові житлово-комунального господарства області буде видно, куди йдуть фінансові потоки, наскільки доцільно витрачаються отримані кошти, які підприємства галузі, керівники працюють дійово, а хто прикриває свою бездіяльність лише розмовами про всілякі труднощі. Та головне, що ЄРЦ дасть змогу нам перейти від друкарських машинок та калькуляторів до системного підходу та аналізу економічної ситуації в галузі.

У майбутньому на базі цього центру працюватимуть відділи субсидій, Пенсійний фонд, інші організації, що дасть змогу комплексно вирішити завдання з поліпшення платіжної дисципліни та обслуговування громадян. Прийшовши в одне місце, квартиронаймач зможе отримати відповідь на всі запитання, оформити субсидію, тут-таки зробити оплату за надані послуги тощо. В цілому людині не треба буде їздити всім містом, митарствувати в принизливих чергах, а можна буде вирішити зразу з одним клерком усі свої проблеми.

На мій погляд, становлення центру відбувається успішно. Це перспективна, довгострокова, а основне — взаємовигідна, програма як для виробника, так і для споживача.

Микола КОСИЙ,
фото Микола КОВАЛЬЧУК

Харків.

Відкрите акціонерне товариство «Молзавод Нікопольський»

повідомляє своїх акціонерів, що треті загальні збори відбудуться 6 квітня 1999 р. о 14.00 за адресою: м. Нікополь, вул. Івана Богуна, 6.

Реєстрація учасників зборів з 8-ї години.

Порядок денний:

1. Затвердження регламенту загального збору акціонерів.
2. Звіт голови правління за підсумками роботи ВАТ «Молзавод Нікопольський» за 1998 р.
3. Звіт ревізійної комісії.
4. Затвердження змін та доповнень до статуту товариства.
5. Різне.

При собі мати паспорт або інший документ, що посвідчує особу, для представників акціонерів — відповідне доручення, для представників неповнолітніх — документи, що підтверджують батьківство чи опікунокство.

Телефони для довідок: (8-056-62) 2-24-00, 2-50-38, 2-22-61.

Вниманию акционеров ОАО «Одессамолоко»

Общее собрание акционеров ОАО «Одессамолоко» состоится 31 марта 1999 года по адресу:

Одесская область, Болград, ул. Инзовская, Дом офицеров.

Начало собрания в 11.00, регистрация с 9.00.

При себе иметь документ, удостоверяющий личность.

Повестка дня:

1. Отчет правления о результатах финансово-хозяйственной деятельности АО за 1998 год. О задачах на 1999 год. Отчет ревизионной комиссии о результатах проверки хозяйственной деятельности АО и дочерних предприятий за 1998 год. Отчет наблюдательного совета.
2. Утверждение годового отчета и баланса АО. Утверждение балансов дочерних предприятий. Утверждение размеров начисления фондов за 1998 год и распределение прибыли и дивидендов за 1998 год.
3. Утверждение новой редакции устава АО (с учетом внесенных изменений и дополнений) и внутренних нормативных документов.
4. Утверждение уставов дочерних предприятий.
5. О прекращении деятельности убыточных дочерних предприятий и структурных подразделений.
6. Отзыв из состава правления и ревизионной комиссии в связи с увольнением работников и избрание новых членов правления АО, ревизионной комиссии.
7. О реорганизации ОАО «Одессамолоко» — дочернего предприятия Одесского гормолзавода № 1.

С новой редакцией устава и другими документами акционеры могут ознакомиться по адресу: г. Одесса, пр. Маршала Жукова, 4, ОАО «Одессамолоко», 4-й этаж, кабинет № 59; акционеры, проживающие в районах, — на дочерних предприятиях АО.

Правление ОАО «Одессамолоко».

Правління ВАТ «Малинська паперова фабрика»

повідомляє про скликання загальних зборів акціонерів товариства, які відбудуться 2 квітня 1999 року о 10-й годині в приміщенні Будинку культури ВАТ «МПФ» за адресою: м. Малин, Житомирської області, вул. Гамарника, 11. Реєстрація учасників з 8-ї до 10-ї години.

Порядок денний:

1. Звіт голови правління про підсумки діяльності товариства за 1998 рік та визначення основних напрямів розвитку в 1999 році.
2. Звіт та висновки ревізійної комісії за 1998 рік.
3. Затвердження річних результатів діяльності товариства, звіту та висновків ревізійної комісії.
4. Про розподіл прибутку за 1998 рік та затвердження плану розподілу прибутку на 1999 рік.
5. Зміни до складу спостережної ради.

Для участі у зборах необхідно мати:

— для акціонера — документ, що посвідчує особу (паспорт);

— для представника акціонера — доручення і документ, що посвідчує особу.

Телефон для довідок: (04133) 5-43-79.

До уваги акціонерів ВАТ «Хмельницькзалізобетон»!

Повідомляємо, що загальні збори акціонерів відбудуться 30 березня 1999 року об 11-й годині у приміщенні клубу товариства за адресою: м. Хмельницький, вулиця Індустріальна, 31.

Порядок денний:

1. Звіт голови правління товариства про підсумки роботи ВАТ за 1998 рік та перспективи діяльності на 1999 рік.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Затвердження річного звіту та балансу за 1998 рік.
4. Внесення змін до статуту товариства згідно з Законом України «Про господарські товариства».
5. Створення дочірніх підприємств та затвердження положень про дочірні підприємства.

Реєстрація учасників зборів проводитиметься з 10-ї до 11-ї години. Для реєстрації учасників зборів треба мати: документ, що засвідчує особу; документ на право участі в зборах (для представників акціонерів).

Довідки за телефонами: (038-22) 6-43-33, 6-49-72,

факс 6-03-64, 6-05-40.

Відкрите акціонерне товариство «Криворізький центральний рудоремонтний завод»

повідомляє фізичних та юридичних осіб України, які придбали акції товариства, що загальні збори акціонерів відбудуться 27 березня 1999 року об 11-й годині за адресою: м. Кривий Ріг, вул. Заводська, 1.

Реєстрація учасників зборів з 9 години до 10 години 45 хвилин 27 березня 1999 р.

Порядок денний:

1. Звіт правління про роботу товариства за 1998 р.
2. Звіт ревізійної комісії ВАТ «КЦРЗ» по роботі товариства в 1998 р.
3. Основні напрями розвитку заводу в 1999 р.
4. Розподіл прибутку за результатами роботи за 1998 р.
5. Внесення доповнень та змін до статуту ВАТ «КЦРЗ».
6. Вибори складу керівних органів ВАТ «КЦРЗ».

Акціонерам, які прибудуть на збори, необхідно мати при собі документи, що посвідчують особу, та сертифікат акцій (виписки з реєстру, тимчасові посвідчення).

Довідки за адресою: 324057, м. Кривий Ріг, вул. Заводська, 1. Тел.: (0564) 66-74-14, 66-74-70.

Правління.

ВАТ «Межевський сирзавод»

повідомляє про проведення загальних зборів, які відбудуться 31 березня 1999 р. за адресою: 323300, смт. Межова, Дніпропетровська обл., вул. Лісна, 1.

Порядок денний:

1. Звіт правління.
2. Звіт спостережної ради.
3. Звіт ревізійної комісії.
4. Затвердження результатів діяльності ВАТ за 1998 рік.
5. Затвердження нової редакції статуту ВАТ.
6. Затвердження внутрішніх документів.
7. Створення ЗАТ.
8. Затвердження договору з реєструючим.

Правління ВАТ.

Реєстрація учасників зборів з 9.00 до 10.00. Для участі у зборах необхідно мати при собі документ, що посвідчує особу.

Телефон для довідок 93-1-74.

Правління ВАТ «Укрволгатехсервіс»

повідомляє про проведення чергових загальних зборів акціонерів.

Збори відбудуться 2 квітня 1999 року о 10-й годині у приміщенні ВАТ «Укрволгатехсервіс» за адресою: 256311, Київська область, Бориспільський район, смт Проліски, вул. Броварська, 4.

Порядок денний:

1. Звіт правління про підсумки діяльності товариства в 1998 році та основні напрями діяльності на 1999 рік.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Затвердження річного бухгалтерського балансу, звіту та розподіл прибутку за 1998 рік.
4. Перевибори у складі правління та ревізійної комісії.
5. Внесення змін до статуту товариства і положення про спостережну раду товариства.
6. Додатковий випуск акцій і затвердження нового розміру статутного фонду.
7. Прийняття нової редакції статуту ВАТ.

Збільшення статутного фонду товариства проводиться з метою інвестування виробництва. Спосіб збільшення статутного фонду є додатковий випуск простих іменних акцій товариства в кількості 6 500 000 (шість мільйонів п'ятсот тисяч) штук.

Проект змін до статуту товариства:

Стаття 8. Статутний фонд

Пункт 8.1. Статутний фонд становить 6 529 597 (шість мільйонів п'ятсот двадцять дев'ять тисяч п'ятсот дев'яносто сім) грн. 75 коп.

Пункт 8.2. Статутний фонд, поділений на 50 227 675 (п'ятдесят мільйонів двісті двадцять сім тисяч шістьсот сімдесят п'ять) простих іменних акцій номінальною вартістю 13 копійок.

Реєстрація акціонерів та їх представників буде проводитися в приміщенні ВАТ з 8.00 до 16.30 01.04.1999 року та з 8.00 до 9.45 02.04.1999 року на підставі посвідчення особи і доручення для представників акціонерів.

Довідки за тел. (044) 560-93-56.

Правління ВАТ «Укрволгатехсервіс».

ЗАТ «Інститут

Укроргверстатінпром»

у м. Харкові повідомляє своїх акціонерів про чергові загальні збори, які відбудуться 30 березня 1999 року о 15-й годині за адресою: м. Харків, Червоношкільна набережна, 16.

Порядок денний:

1. Звіт правління про результати господарської діяльності товариства за 1998 рік та плани на 1999 рік.
2. Звіт про роботу ревізійної комісії та затвердження балансу товариства за 1998 рік.
3. Звіт ради товариства.
4. Затвердження строку та порядку виплати дивидендів власникам акцій.
5. Затвердження розподілу плану прибутку на 1999 рік.
6. Перевибори членів правління, та ревізійної комісії.
7. Затвердження статуту товариства в новій редакції.
8. Затвердження правил процедури та інших внутрішніх документів товариства, визначення організаційної структури товариства.
9. Вирішення питань про придбання акціонерним товариством акцій, що випускаються ним.
10. Різне.

Правління ЗАТ

«Інститут Укроргверстатінпром».

До уваги акціонерів ВАТ «Золочівський цукровий завод»

Чергові збори ВАТ «Золочівський цукровий завод» відбудуться о 13.00 31 березня 1999 р. за адресою: Львівська обл., Золочівський р-н, с. Ясенівці, вул. Заводська, 1.

Порядок денний:

1. Звіт голови правління про підсумки фінансово-господарської діяльності товариства за 1998 рік та напрями діяльності на 1999 рік.
2. Звіт ревізійної комісії за 1998 рік.
3. Затвердження звітів та висновків ревізійної комісії.
4. Різне.

Телефон для довідок: (03265) 4-33-90.

До відома акціонерів ВАТ «Лохвицьке АТП-15342»**Шановні акціонери!**

Правління ВАТ «Лохвицьке АТП-15342» повідомляє, що загальні збори акціонерів відбудуться 2 квітня 1999 р. о 10.00 за адресою: м. Лохвиця, вул. Перемоги, 79.

Початок реєстрації о 9.00.

Порядок денний:

1. Звіт правління про результати роботи ВАТ «Лохвицьке АТП-15342» за 1998 р.
2. Звіт спостережної ради.
3. Звіт ревізійної комісії.
4. Обговорення та затвердження звітів.
5. Інші питання.

З повагою,

Правління ВАТ «Лохвицьке АТП-15342».

Правління ВАТ «Еко-Дніпро»

оголошує про проведення загальних зборів товариства, які відбудуться 2 квітня 1999 року о 17-й годині за адресою: м. Кременчук, бульвар Пушкіна, 3, корпус 5.

Порядок денний:

1. Звіт правління про результати фінансово-господарської діяльності за 1998 рік.
2. Звіт ревізійної комісії за 1998 рік.
3. Звіт спостережної ради за 1998 рік.
4. Різне.

Довідки за телефоном 2-10-14.

АО «Одесский мясокомбинат»

приймає от о/х підприємств

крупный рогатый скот

Тел.: 23-42-52, 23-05-33.

Арбитражный суд Дніпропетровської області порушив справу № Б14-172 про банкрутство ТОВ «Еконтекс» (320112, м. Дніпропетровськ, вул. Космонавта Волкова, 11/5. Р/р 26005001310100 в ДОД АППБ «Аваль» м. Дніпропетровська, МФО 305653, ОКПО 21854887).

Претензії кредиторів і заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування.

Арбитражный суд Хмельницької області (280000, Хмельницький, майдан Незалежності, 1) порушив справу № 8/285/Б про банкрутство селянської спілки «Іква». Юридична адреса: Хмельницька область, Старосинявський район, смт Стара Синява; р/р 26000200027001 у Старосинявському відділенні Агропромбанку «Україна», МФО 315267, код 03728995.

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймають у місячний термін з дня публікації оголошення.

Арбитражный суд Донецкой области (340105, Донецк, бул. Пушкина, 34) возбудил дело № 18/156 о банкротстве общества с ограниченной ответственностью «Ремобуль» (340016, Донецк, ул. Продольная, 3). Банковские реквизиты должника: р/с 26003198003281 в Донецком КБ «Инкомбанк» Украина, МФО 335593, код ОКПО 13497090.

Претензии кредиторам и возможных санаторов принимаются в течение месяца после опубликования объявления.

Арбитражный суд Запорожской области (Запорожье, ул. Шаумяна, 4) возбудил дело № 5/3/263 от 2.03.98 г. о банкротстве полного коммерческого производственного общества «Шанс» (Запорожская обл., Гуляй Поле, ул. Шевченко, 15; р/с 644507 в АКБ «Україна» в Гуляй Поле, МФО 313106, код 221585598).

Просим кредиторов обращаться в Арбитражный суд Запорожской области.

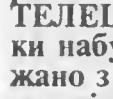
Арбитражный суд Харківської області (310022, м. Харків, пл. Свободи, 5, 8-й під'їзд) порушив справу № Б-10785/7-72 про банкрутство КСП «Перемога» (312255, с. Леміщено Золочівського району Харківської обл., код 22695422, р/р 26005200622001 в Золочівському відділенні АК АПБ «Україна», МФО 351146, код 093511469).

Претензії кредиторів і заяви можливих санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Астрологічний прогноз на 15–21 лютого

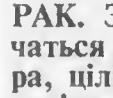
ОВЕН. Щоб досягти успіху, вам потрібно діяти через посередника або свого представника. У середу і четвер ви серйозно і болісно сприймете конфлікт із сторонньою людиною або далеким родичем. Під впливом емоцій ризикуєте зробити те, чого раніше не зробили б.

ТЕЛЕЦЬ. Саме тепер ваші ділові стосунки набудуть реального продовження. Багато з другої половини вівторка закріпити спільну працю практичними результатами. Щоб не бути в програвші, домагайтеся конкретності й офіційності у стосунках.

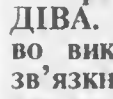
БЛИЗНЮКИ. Ви обов'язково досягнете мети, якщо активно використовуватимете обставини, запропоновані умови і прийняті правила. Чудовий тиждень для комерційної, будівельної, юридичної діяльності.

РАК. З вівторка чи середи конкретно визначаться ваші стосунки з оточенням партнера, цілі і маршрути далеких поїздок, активізуються зустрічі з людиною, яка вам не байдужа. Любовна проблема розв'яжеться завдяки одній-двом поїздкам і рішучим крокам.

ЛЕВ. Вам потрібно будувати і усувати несправне водночас. Цього тижня хтось з чоловіків буде постійно вдома і зможе вирішити багато господарських справ, добре було б почати (або завершити) переоблаштування житла, ремонт квартири або машини.

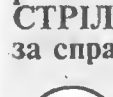
ДІВА. Починаючи з вівторка, можете чудово використовувати особисті й родинні зв'язки, навіть знайомих ваших сусідів і приятелів. Можете укласти вигідний союз.

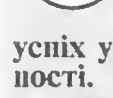
ТЕРЕЗИ. Лише у боротьбі або в праці посправжньому відчуєте свої сили й майстерність. Ваш прибуток або готівка напряму залежатимуть від особистої зацікавленості, підприємливості й кількості задіяних людей.

СКОРПІОН. Щоб досягти бажаного, не треба сидіти на місці. Одержите хороший результат, якщо ваша діяльність або чинні заняття пов'язані з людьми, поїздками і зобов'язаннями зв'язку. У середу та четвер не перебільшуйте свої сили і бажання.

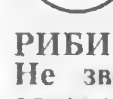
СТРІЛЕЦЬ. Це тиждень, коли треба боротися за справедливість, усувати незгоди. З цього часу якась справа ввійде в завершальну стадію. Ваші цілі зміняться та конкретизуються через появу в домі сторонньої людини.

КОЗЕРІГ. Можете розраховувати на успіх у комерційній та менеджерській діяльності. Відносини з держустановами, колективами і владою набудуть конкретної форми і в результаті залежатимуть від вашої активності та наполегливості.

ВОДОЛІЙ. Ваша робота складатиметься з частих поїздок, контактів. Використайте свої зв'язки і майстерність, знання та досвід інших людей, тоді важливі справи вирішуватимуться конкретно, ефективно і з вигодою. Не лінуйтеся — ви можете досягти високого результату.

РИБИ. Цього тижня ваш девіз: «Тут і тепер». Не зволікаючи, розпочинайте будь-яку справу, пропустіть понеділок і ранок вівторка. Вам треба не так планувати, як реалізувати далеку поїздку. Починайте її у середу чи четвер.

Фото з конверта

А сніг іде... Іде... Іде...
Сумну мелодію пряде.
Вже пнеться сутінь у вікно...
Вже так було колись, давно...
Стояв я так біля вікна.
Десь ти була. І теж одна.
І падала, неначе сніг,
Душа моя тобі до ніг.

Ужгород.

Київ.

Василь ГУСТІ.

Фото Вадима ЛІСНОГО.

Як сьогодні вмиватися?

Сашко гукає до матері з ванної кімнати:
— Мамо, мамо! А яку я сьогодні сорочку одягатиму — з довгими рукавами чи з короткими?
— А чого ти питаєш?
— Бо не знаю, доки мити руки.

Микола ПРОЦЕНКО.

Жадьки
Черняхівського району
Житомирської області.

Кросворд

По горизонталі: 5. Російський живописець, знайомий Т. Шевченка, за чийми малюнками виконано 17 оформів до альбому «Мальовнича Україна». 7. «Старшина древоделей» у Київській Русі, на замовлення Ярослава Мудрого збудував у Вишгороді церкву з традиціями дохристиянських часів. 9. Птах на російському гербі, запозичений з Візантії. 10. Відомий український скульптор, учень Родена, співавтор пам'ятника А. Міцкевичу у Львові. 11. Персонаж норвезьких ед. 12. Угорський композитор. 14. Великий метелик з пістрявим забарвленням. 16. Популярний напій. 17. Богиня родючості, материнства і кохання у фінікійських міфах. 18. Озеро у США та Канаді. 19. Гора в Закарпатті. 21. Роман О. Гончара. 23. У грецьких міфах — мати прекрасної Єлени. 24. Шапочка з м'якої матерії, яка щільно прилягає до голови. 25. Візантійський словник, що містить біографічні нотатки, афоризми стародавніх авторів тощо. 26. Біблійний персонаж, який не вірив у воскресіння Христа. 28. Визначний діяч у якійсь галузі. 30. Спортивна споруда. 31. Гол, забитий у власні ворота. 32. Французький історик, який писав про Україну.

По вертикалі: 1. Скіфський цар, якого країни вбили за поклоїння

чужим богам. 2. Телеверсія пісні. 3. Невеликий північний птах. 4. Мати Діви Марії. 5. Стародавня назва столиці Болгарії. 6. Дружина Остапа Вишні, знімалась у фільмах «Лісова пісня» та «Поема про море». 7. Режисер фільму «Іду до тебе». 8. Автор роману «Мати». 13. Птах-тотем у сстонців. 14. Місто на Сумщині. 15. Галера з прикутими веслувальниками. 16. Відхилення в будівлі чи у справі. 19. Римський юнак-герой: спалив собі руку, не застогнавши перед ворогами. 20. Чин у військово-морському флоті. 21. Циклоп в «Одіссей». 22. Іспанський композитор, автор опери «Мазспа». 27. Могутнє плем'я наших предків. 28. Водяна рослина із круглим безлистим стеблом. 29. Мис, крайня північна точка Австралії. 30. Літературний батько Тома Соїєра.

Відповіді до кросворда, надрукованого 6 лютого

По горизонталі: 1. Чебрик. 4. Пестик. 9. Стратосфера. 10. Нота. 12. Тмин. 14. Леонтович. 16. Вагзон. 17. Чистка. 18. Бригада. 19. Деражня. 20. Руденко. 22. Алмеїда. 23. Івайло. 25.

Народний календар

Лютий зиму на ніч замикає, а березень весну в гості припрошує

14 лютого — Трохима. Якщо цього дня вітряно, то літо буде мокрим.

15 лютого — Стрітіння, Громниці, Зимобор. Вважається, що на Стрітіння зустрічається зима з літом. Зимобор з відлигою — на ранню й теплу весну, зі снігом — на дощову й тривалу, а коли хуга — весна буде пізня й холодна; якщо в цей день не видно сонця, чекай суворих морозів.

17 лютого — Миколи. Лютий Микола і голодний, і холодний.

Прикмети лютого

- ✓ Якщо сорока заховалася під дах, а снігур заспівав — бути хуртовини.
- ✓ Гуси ховають дзьоби під крило чи стоять на одній нозі — на холод.
- ✓ Ясний місяць — до холоднечі, а круторогий — на мороз.
- ✓ Придивіться до візерунків на шибі: якщо їх пагони спрямовані вгору — морози триватимуть, а коли вниз — бути відлизи.
- ✓ Грім напровесні на голе дерево — погано вродять зернові.

Це цікаво!

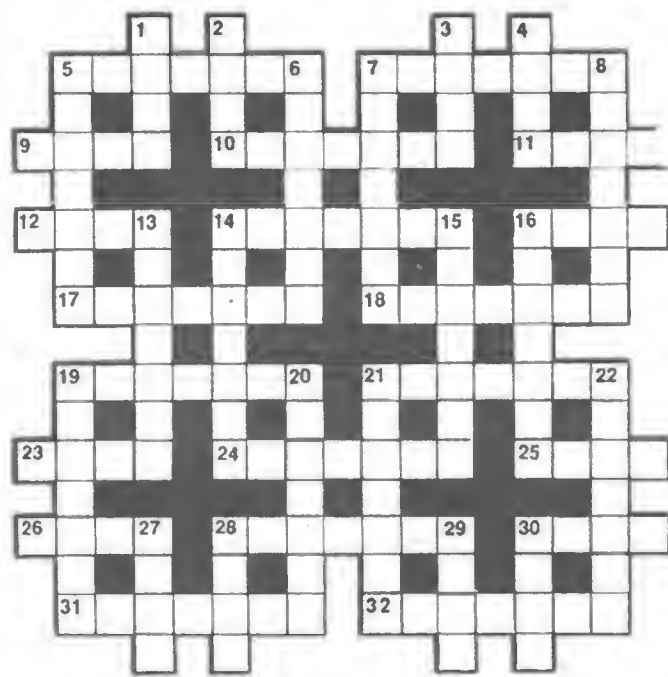
Цілюща кремнієва вода

На Тернопільщині поблизу містечка Кременя є озеро, дно якого встелене різнобарвним цілющим кременем. Купаючись тут шолита оздоровлюються тисячі хворих людей. Кремній, потужну масу позитивних іонів, які легко переходять у воду. П'ять грамів цього дивовижного каменя можуть активізувати 40–50 тонн води. Вживаючи кремнієву воду в їжу, люди позбавляються безлічі хвороб. Переконався в цьому на собі. Через три місяці з початку вживання кремнієвої води я позбувся харчової алергії. Майте тільки на увазі, що хвороба відступає не відразу потрібен час, але зміни ви помітите неодмінно.

Слід робити так: три шматочки кременю, ошпаривши окропом, покладіть у чисто вимитий емальований, скляний чи глиняний посуд, залийте холодною кип'яченою водою, накрийте марлею і поставте так, щоб не падало сонце. Хлоровану воду через 10, а джерельну — через 5–7 діб вживати по одній склянці натщесерце і ввечері перед їдою.

Василь ВІТИНСЬКИЙ.

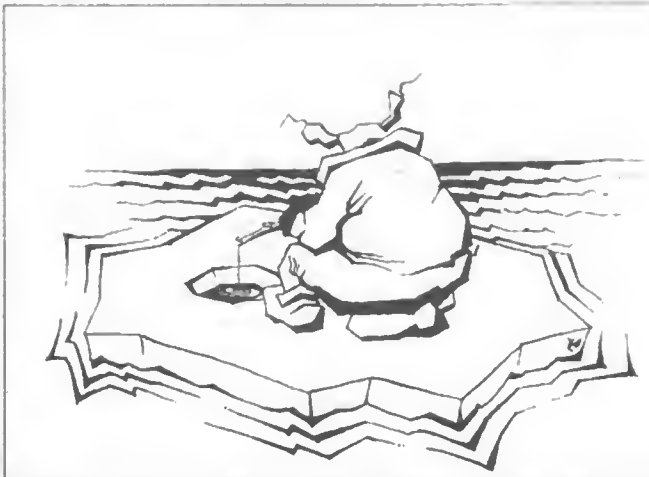
Чекинівка
Ямпільського району
Вінницької області.

Скорик. 27. Остапенко. 28. Арик. 30. Анди. 31. Іконографія. 32. Ангора. 33. Янзон.

По вертикалі: 1. Чуднів. 2. Роса. 3. «Кармен». 4. Претич. 5. Скат. 6. Квінта. 7. Станина. 8. Аскольд. 11. Татарбунари. 13. Матенадаран. 14. Лонгфелло. 15. Чикаленко. 21. Органон. 22. Алгебра. 23. «Іванна». 24. «Основа». 25. «Скіфія». 26. Крилан. 29. Кіно. 30. Аякс.

Мал. Олексія БОРДУСОВА.

Редактор номера Віталій ЖЕЖЕРА.

Перший заступник головного редактора Анатолій ГОРЛОВ.

Редколегія: Олександр БІЛИК, Леонід БРОВЧЕНКО, Віталій ЖЕЖЕРА, Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Сергій ПРАВДЕНКО, Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, Віталій СУДДЯ.

- ♦ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- ♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- ♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- ♦ Рукописів не повертаємо.
- ♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідцтво про реєстрацію
періодичного друкованого видання —
КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень
(крім неділі й понеділка)
українською і російською мовами. Індекс 60955.
Тираж 208257.

Комбінат друку видавництва «Преса України».
252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50

Зам. 0311027.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса ВР України:

252019, м. Київ-19,

вул. М. Грушевського, 5.

Адреса редакції:

252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23;

телефакс — 224-72-54;

відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44;

телефакс — 449-85-62.

E-mail: sekret@golos.rel.com